

STATUS:

Goedgekeurd op
bekkenbestuur

28/11/2011

Datum laatste wijziging:
28/11/2011

Toetsing signaalgebieden

WOONUITBREIDINGSGEBIED MOORSELE - HEULEBEEK

ID: LEI_1

Code shapefile: LEI_AW_015

GELEGEN IN: actueel en potentieel waterbergingsgebied + waterconserveringsgebied

1 Situering

1.1 Algemeen

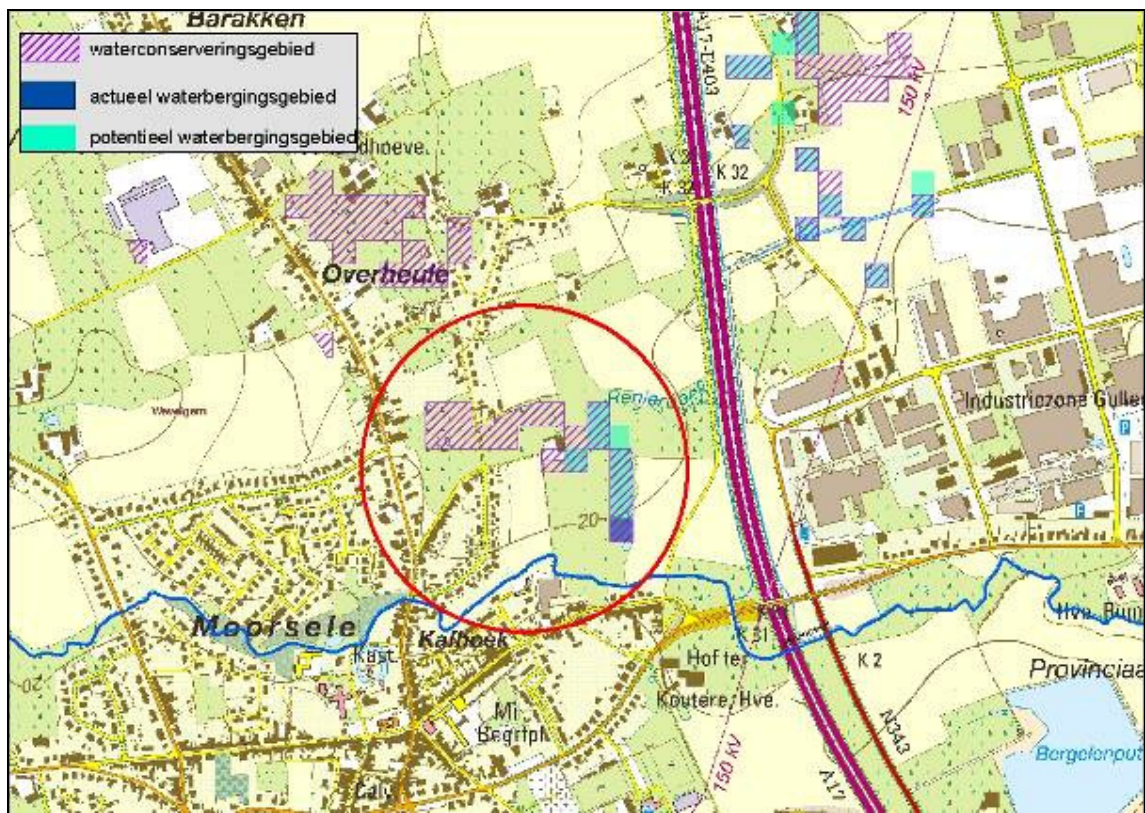
Gemeente(n): Wevelgem

Provincie(s): West-Vlaanderen

Situering: in de deelgemeente Moorsele, open ruimte gebied ten oosten van de autosnelweg A17 en langs de Heulebeek tussen de Berkenlaan en de Sint-Eloois-Winkelstraat

Figuur 1: Situering van de signaalgebieden op stratenplan

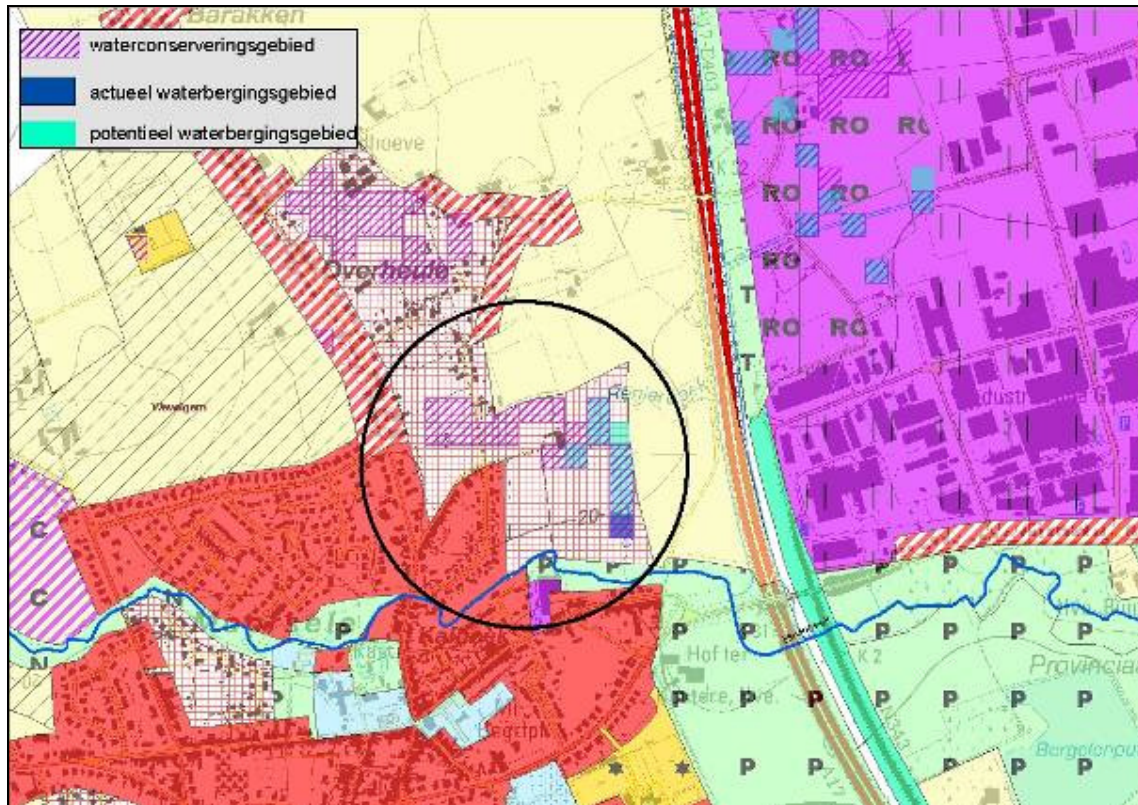

Figuur 2: Situering van de signaalgebieden op topografische kaart (1/10000)

1.2 Planologische bestemming

Gewestplanbestemming

De signaalgebieden zijn gelegen in woonuitbreidingsgebied. De geldende bestemming laat de ontwikkeling van deze gebieden toe.

Figuur 3: Situering van de signaalgebieden op het gewestplan

RUP/BPA: naam: BPA Kapelstraat
datum goedkeuring: KB 31/07/1984
bestemming: Half-openbebouwing, openbare wegenis

Relevante stedenbouwkundige voorschriften: /

1.3 Bodemgebruik

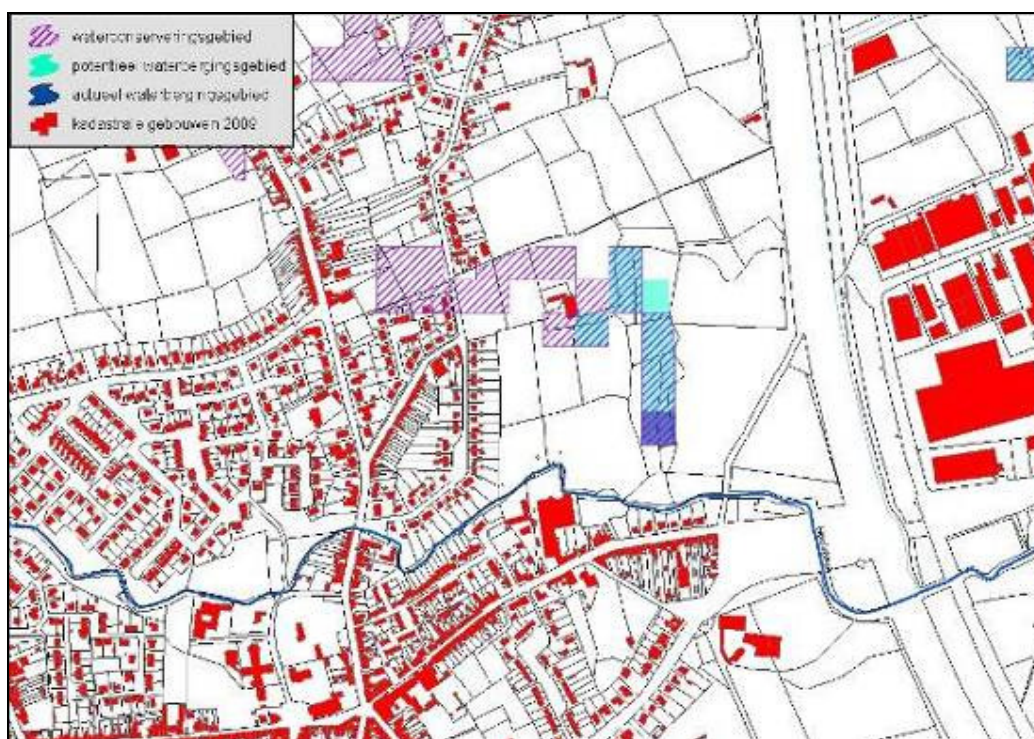
Huidige staat van ontwikkeling:

De signaalgebieden bevinden zich in een nog onbebouwde zone.

Bodemgebruik: landbouwpercelen (akkers en weiden) gelegen rondom een oude hoeve (geen actief landbouwbedrijf meer)

Figuur 4: Situering van de signaalgebieden op Google Earth (2007)

Figuur 5: Situering op cadmap (datum: 1/1/2008)

Figuur 6: foto van het terrein (Bsec, maart 2011)

1.4 Hydrografie

Bekken: Leie

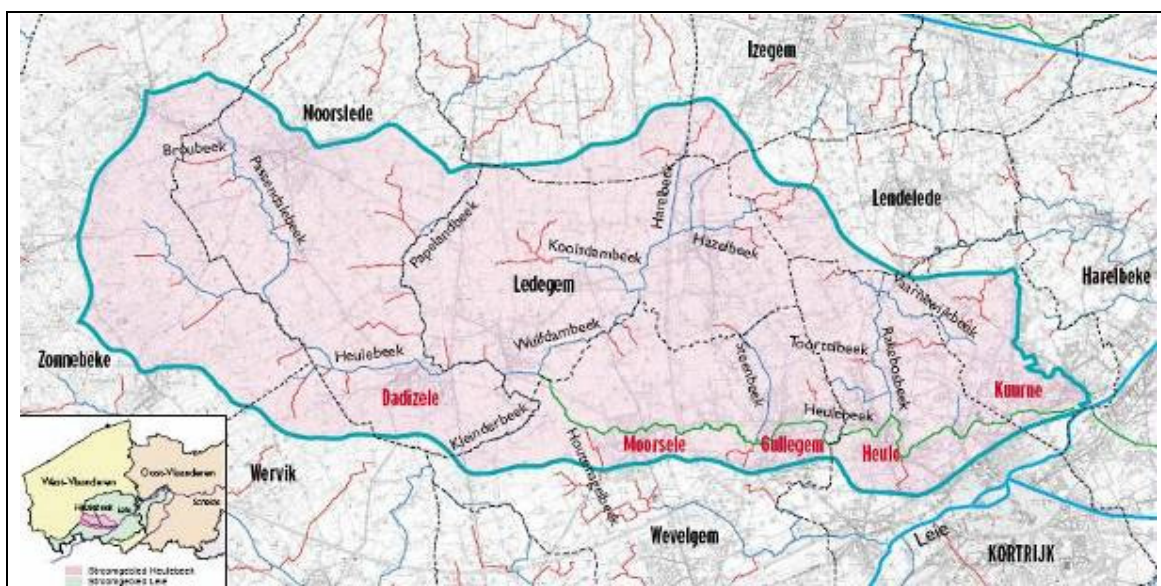
Deelbekken: Heulebeek

Betrokken waterlo(o)p(en): Heulebeek (VHAGcode: 4205 - beheerder: VMM – cat. 1 waterloop)

Hydrografische beschrijving (bron OWKM Heulebeek)

De signaalgebieden situeren zich in de vallei van de Heulebeek 1ste categorie op de linkeroever, ter hoogte van Moorsele, ca 11,5 km voor deze uitmondt in de Leie te Kuurne tussen de monding van de Houtenagelbeek en de Steenbeek.

Vanaf de oorsprong van de Heulebeek tot aan de deelgemeente Moorsele strekt zich een landelijk gebied uit dat in hoofdzaak als weiland wordt gebruikt. Vanaf de grens Moorsele-Gullegem doorkruist de beek een nagenoeg volledig verstedelijkt gebied tot aan de monding in de Leie. In de gehele streek komt lintbebouwing voor

Figuur 7: Hydrografische situering

1.5 Motivering afbakening en selectie van het aandachtsgebied

Op basis van de signaalgebieden wordt een aandachtsgebied afgebakend.

Belang van het aandachtsgebied:

Binnen het bekken van de Leie is dit nog het enige effectief overstromingsgevoelig gebied van de Heulebeek gelegen in woonuitbreidingsgebied dat nog niet ontwikkeld is.

Het betreft hier het zuidelijk deel van het woonuitbreidingsgebied 34041_2, gelegen tussen de vallei van de Heulebeek, 1ste categorie (ten zuiden), de Meerlaanstraat en de Renierbeek 3de categorie (ten noorden), de Wagebrugstraat (ten westen) en de A17/E403 (ten oosten).

Voor het zuidelijk deel van het woonuitbreidingsgebied is gedeeltelijk gelegen in effectief overstromingsgevoelig gebied en in zowel actueel waterbergingsgebied, potentieel waterbergingsgebied als in waterconserveringsgebied.

In het GRS van Wevelgem wordt dit zuidelijk deel van woonuitbreidingsgebied niet bepaald voor verdere ontwikkeling en opgenomen in het richtinggevend deel als op te nemen in het aaneengesloten open landbouwgebied. Binnen het bindend gedeelte van het GRS wordt niets vermeld over de schrapping van dit woonuitbreidingsgebied of de beperkte inrichting ervan omwille van de heersende waterproblematiek. Deze fiche kan hiervoor een insteek leveren.

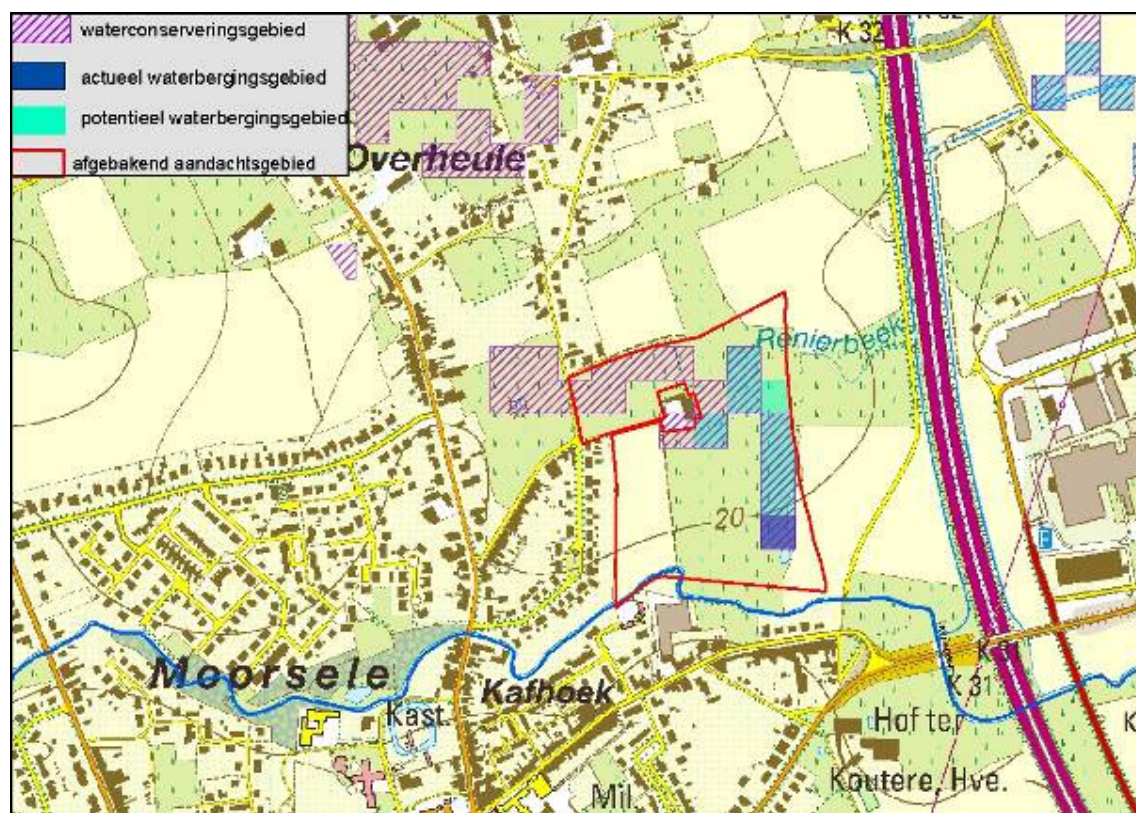
Afbakening

Het aandachtsgebied wordt op perceelsniveau afgebakend cfr. de grenzen van de gewestplanbestemming 'woonuitbreidingsgebied' waarin de signaalgebieden gelegen zijn en de afbakening baseert zich ook op de fysische begrenzing door de Heulebeek. De reeds aanwezige bebouwing wordt eruit geknipt.

Het woonuitbreidingsgebied kan ingedeeld worden in een zuidelijk en noordelijk gedeelte. Het niet ontwikkelde woonuitbreidingsgebied tussen de Wagemanstraat, de Meerlaanstraat en de Heulebeek wordt zoveel mogelijk meegenomen, rekening houdend met het reeds bestaande beleidskader inzake de ruimtelijke ordening zoals de WUG atlas en het GRS dat geen concrete uitspraak doet in de bindende bepalingen van dit gedeelte. Echter binnen het richtinggevend gedeelte van het GRS wordt dit deel van het woonuitbreidingsgebied opgenomen in het open landbouwgebied van de gewenste ruimtelijke structuur. De westelijke rand van dit gedeelte WUG is opgenomen in het BPA Kapelstraat en betreft de achtertuinen van de zone voor half-open bebouwing. Deze westelijke rand wordt uit de aandachtszone gesloten, alsook de reeds bestaande boerderij midden in het WUG.

Het noordelijk deel van het WUG kan mee opgenomen als aandachtsgebied inzake de aanwezigheid van waterconserveringsgebied, doch gezien het reeds grotendeels ontwikkeld is en in aanmerking komt voor verdere ontwikkeling in het GRS van Wevelgem (zie bindend gedeelte) kan de opname als aandachtsgebied betwifteld worden.

De totale oppervlakte van het aandachtsgebied bedraagt 10,59 ha.

2 Juridische toets

2.1 Watertoetskaarten¹ en Federale kaart risicozones voor overstromingen²

De watertoetskaarten zijn bij besluit van de Vlaamse Regering juridisch vastgelegd. De kaart wordt gehanteerd als instrument om te beoordelen of een project al dan niet een mogelijk significante invloed heeft op het watersysteem waarvoor een advies van de bevoegde waterbeheerder noodzakelijk is.

De risicozones voor overstromingen bevat een nauwkeurige afbakening van risicovolle gebieden met betrekking tot de natuurrampenverzekering. De criteria waarop de risicozones worden afgebakend, zijn bepaald in het K.B. van 12 oktober 2005 waardoor enkel de gebieden getoond worden met minstens 30 centimeter overstromingsdiepte.

Overstromingsgevoelige gebieden:

De aandachtszone is voor meer dan de helft gelegen in effectief overstromingsgevoelig gebied vanuit de Heulebeek, 1ste categorie. Hierdoor is steeds advies nodig van de waterbeheerder bij de uitvoering van de watertoets voor het begroten van het schadelijk effect op het watersysteem. Gezien de effectieve overstromingsgevoeligheid dienen op zijn minst compenserende maatregelen te worden opgelegd bij de ontwikkeling van het WUG.

Infiltratiegevoelige bodems:

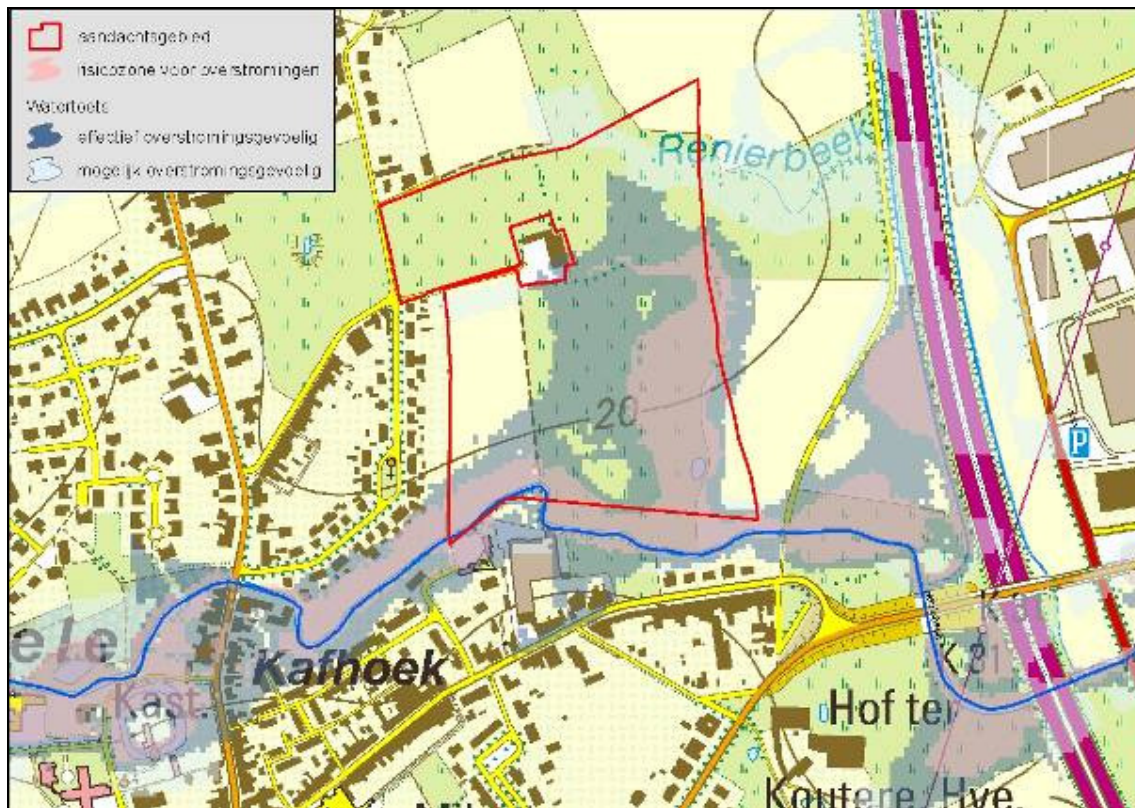
Het aandachtsgebied ligt bijna volledig in infiltratiegevoelig gebied zodat ontwikkeling van het wug zal zorgen voor een impact op de infiltratie naar het grondwater.

Grondwaterstromingsgevoelige gebieden:

Het aandachtsgebied is zowel gelegen in gebied dat matig als zeer gevoelig is voor grondwaterstromingen (type 1 en 2).

¹ Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid (20 juli 2006)

² Risicozones voor overstroming, versie 2006 (KB 23 maart 2007)

Figuur 9: Situering op de watertoetskaart overstromingsgevoelige gebieden en federale kaart risicozones voor overstromingen

Het aandachtsgebied is deels gelegen in risicozone voor overstromingen. De ligging in risicozone heeft een aantal juridische en financiële implicaties: conform art. 68-7 § 3, kunnen de verzekeraars m.b.t. het gevaar brand, weigeren dekking te verlenen tegen overstroming als het gaat om een gebouw dat later werd opgericht of verbouwd dan achttien maanden na datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het koninklijk besluit, dat een zone waarin het gebouw zich bevindt, als risicozone klasseert. Wie in een risicozone woont zal meer betalen voor de verzekering.

De federale criteria voor deze kaart stipuleren dat enkel overstromingsdiepten hoger dan 30cm mogen in rekening gebracht worden en dat de herhalingsperiode beperkt moet blijven tot 25 jaar. De risicokaart overstroming bakent dan ook minder gebieden af dan watertoetskaart.

3 Beleidsmatige toets

3.1 Waterbeleid

A) Bekken- en deelbekkenbeheerplan

Generiek

De visie van het bekkenbeheerplan streeft een optimaal behoud van de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden na. Ze streeft naar een vrijwaring van bebouwing/verharding in de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden. Multifunctionaliteit van waterconservering en waterberging met de sectoren huisvesting en industrie is niet aangewezen. De opmaak van deze fiche is een vertaling van deze visie.

Gebiedsspecifiek

In het bekkenbeheerplan en het deelbekkenbeheerplan van de Heulebeek zijn er tal van acties opgenomen voor het stroomgebied van de Heulebeek met betrekking tot het aspect waterkwantiteit.

Tabel 1: stand van zaken van de opgenomen acties met betrekking tot waterkwantiteit uit het bekkenbeheerplan van het Leiebekken en het deelbekkenbeheerplan van de Heulebeek (Bekkenvoortgangsrapport 2010)

Actie DBBP	Actie BBP	Titel	situering	Initiatiefnemer	start	einde	status	toelichting
1		Aanleggen van een bufferbekken op de Heulebeek te Moorslede ter beveiliging van de woonkern van Dadizele stroomopwaarts de Moorsledestraat	Heulebeek-Passendalebeek	West-Vlaanderen Dienst Waterlopen en Moorslede	2011		studiefase	Er wordt samengewerkt met Moorslede (kosten ontwerp en grondverwervingen zijn ten laste van de gemeente). Grondaankopen door gemeente in 2011, ontwerp in opmaak.
2	A6	Aanleggen van een bufferbekken op de Harelbeek ter hoogte van de Izegemstraat te Sint-Eloois-Winkel (Ledegem) ter beveiliging van de Izegemstraat en de wijk Klein Schardauw	Harelbeek	West-Vlaanderen Dienst Waterlopen	2009	2010	uitvoeringsfase	Een studie heeft geleid tot aanleg van een one-line bufferbekken op de Harelbeek dat ook als irrigatiebekken voor landbouwers bruikbaar zal zijn. De bouwvergunning werd ingediend maar geweigerd. Een aangepast dossier werd in 2010 ingediend.
3		Herwaarden van de Vaarnewijkbeek in een open bedding in de middenberm van de Noordlaan te Kuurne tegen wateroverlast op de Sint-Katriensteenweg en de Noordlaan	Vaarnewijkbeek	West-Vlaanderen Dienst Waterlopen			uitvoeringsfase	
	A2	Studie naar mogelijkheden voor het aanleggen van een actief overstromingsgebied op de Heulebeek tussen Ledegem en Moorsele	Heulebeek	VMM	2009	2013	studiefase	Met het hydraulisch model van de Heulebeek dienen verschillende mogelijkheden doorgerekend te worden om een kosten-batenanalyse te kunnen maken. Ook de voorgestelde hermeandering met een accoladeprofiel voor de beek, zoals voorzien in het project Heerlijke Heulebeek is nog niet doorgerekend. VMM is gestart met de studiefase om tot een definitieve keuze te komen hoe op de Heulebeek de knelpunten ivm waterbeheer op een duurzame manier kunnen worden aangepakt. Aan de gemeenten Kortrijk, Wevelgem en Kuurne werd in het najaar van 2010 gevraagd om locaties (= zoekzones) op te lijsten waar op korte termijn extra berging kan gecreëerd worden (vb. op gronden in eigendom van de gemeente of openbaar bestuur).
4a	N 113	A) Verhogen van het waterbergend vermogen van de Heulebeekvallei: door het herstellen van een oude beekmeander in de open ruimte ten westen van Moorsele (Wevelgem)	Heulebeek	VMM-AOW			studiefase	De actie kan gekaderd worden in het strategisch project "Regionale Groenstructuur Zuid-West-Vlaanderen / Leievallei Wervik-Waregem" dat diverse realisaties of onderzoeken tot het realiseren ervan bevat in de omgeving van de Heulebeek (deelproject H9 Heulebeek als groene slinger in Moorsele). Leiedal onderzoekt in een eerste fase of een "potentiëstudie" van het volledige gebied van de acties 4A a-b-c (incl. vliegveldsite) zinvol is. Een gewenste prioritaire actie op korte termijn is het herstel van de nu afgesneden beekmeander (in eigendom van VMM).
4b	N 113	[B] Verhogen van het waterbergend	Heulebeek	VMM-AOW			studiefase	De actie kan gekaderd worden in het strategisch project

		vermogen van de Heulebeekvallei: door hermeandering van de beekvallei in het provinciedomein Bergelen						"Regionale Groenstructuur Zuid-West-Vlaanderen / Leievallei Wervik-Waregem" dat diverse realisaties of onderzoeken tot het realiseren ervan bevat in de omgeving van de Heulebeek (deelproject H8 Heulebeek & provinciaal domein De Bergelen).
4c	N 113	[C] Verhogen van het waterbergend vermogen van de Heulebeekvallei: door hermeandering in de open ruimte tussen Gullegem (Wevelgem) en Heule (Kortrijk) waarbij de reeds voorziene zandvang geïntegreerd wordt	Heulebeek	VMM-AOW			studiefase	
5a		[A] Aanleggen van keermuren en dijken en hermeanderen van de Heulebeek in het bestaande park tussen de Ledegemstraat en de Overheulestraat te Moorsele (Wevelgem)	Heulebeek	Wevelgem			uitgevoerd	eind 2010 is de heraanleg van het groen lint Moorsele, waar dit project deel van uitmaakt, afgerond. Opening was op 25 okt 2010.
5b		[B] Aanleggen van dijken en keermuren in het park van Heule (Kortrijk)	Heulebeek	Kortrijk			studiefase	in kader van volledig project Heule (beschermde dorpsgezicht); de aangevraagde Europese subsidie werd in 2009 niet bekomen waardoor de actie dreigt stil te vallen
6		Het aanpakken van kleinere, lokale knelpunten in verband met wateroverlast. In het bijzonder: oplossen van een knelpunt te Kuurne rond wateroverlast ter hoogte van de Stokerijstraat		Gemeente en provincie Dienst Waterlopen			doorlopend	
7		Stimuleren van infiltratie, retentie, berging en gebruik van hemelwater en afstemmen van het beleid hieromtrent		Gemeente en provincie Dienst Milieu, Natuur en Waterbeleid			doorlopend	* De provincieraad van West-Vlaanderen heeft op 24 april 2008 een stedenbouwkundige verordening goedgekeurd m.b.t. het overwelden van baangrachten. Door de Gemeente Wevelgem is in het verleden voorgesteld over te gaan tot een gezamenlijk onderzoek in waterschapsverband naar infiltratiemogelijkheden. Tijdens de vergadering van het waterschap Grensleie-Heulebeek van 6 oktober 2010 is verwezen naar een studie te Herent. De ervaringen daar zullen onderzocht worden. * De opdracht van de Provincie West-Vlaanderen tot het opmaken van een ontwerp van integraal waterbeleidsplan voor de Passendalebeek en de bovenloopse Heulebeek op het grondgebied van de gemeenten Zonnebeke, Moorslede en Ledegem is afgerond. Hierin wordt ondermeer aandacht besteed aan maatregelen die kunnen leiden tot bijkomend vasthouden, bufferen en bergen.
8		Uitvoeren van een studie naar mogelijkheden voor het nemen van gepaste beveiligingsmaatregelen op de	Wulfsdambeek	Provincie Dienst Waterlopen			uitgevoerd	Een oplossing ter betere beveiliging te Ledegem kan gevonden worden door stroomopwaarts de Wulfsdambeek in samenwerking met de gemeente op de

		Wulfsdambeek te Ledegem						Harelbeek langs de Kleine Izegemstraat te St.-Eloiswinkel een bufferbekken te bouwen. Zie actie 2.
9		Onderzoeken van de mogelijkheden voor het nemen van gepaste beveiligingsmaatregelen tegen wateroverlast in het centrum van Ledegem	Heulebeek	Provincie Dienst Waterlopen			studiefase	* Ter beveiliging van Dadizele en Ledegem wordt een bufferbekken voorzien op de Heulebeek opwaarts het centrum van Dadizele. Het betreft een samenwerking tussen de Provincie en de Gemeente waarbij het ontwerp en de grondverwerving ten laste zijn van de gemeente. Zie actie 1. * De opdracht van de Provincie West-Vlaanderen tot het opmaken van een ontwerp van integraal waterbeleidsplan voor de Passendalebeek en de bovenloopse Heulebeek op het grondgebied van de gemeenten Zonnebeke, Moorslede en Ledegem is afgerond. Hierin wordt ondermeer aandacht besteed aan maatregelen die kunnen leiden tot bijkomend vasthouden, bufferen en bergen. Er zijn diverse mogelijkheden in beeld gebracht voor extra buffering.
10		Uitvoeren van een studie naar mogelijkheden voor het nemen van gepaste beveiligingsmaatregelen op de Rakebosbeek te Heule (Kortrijk)	Rakebosbeek	Provincie Dienst Waterlopen			uitvoeringsfase	De beek is ingebuisd langs een vroegere buurtweg (kort stukje). Er zijn een paar lokale knelpunten ter hoogte van de Magerstraat. Door Kortrijk zijn reeds knelpunten weggenomen door aanpassingswerken aan een onderzoekschouw en een instroomconstructie.
11	N 114	Onderzoeken van de hermeandering van de Heulebeekvallei en het consolideren van een overstromingsgebied in de open ruimte ten westen van Moorsele (Wevelgem)	Heulebeek	VMM-AOW			studiefase	De actie kan gekaderd worden in het strategisch project "Regionale Groenstructuur Zuid-West-Vlaanderen / Leievallei Wervik-Waregem" dat diverse realisaties of onderzoeken tot het realiseren ervan bevat in de omgeving van de Heulebeek (deelproject H9 Heulebeek als groene slinger in Moorsele).
12a-b		Onderzoeken van de zinvolheid en haalbaarheid om waterspaarbekkens ten behoeve van de land- en tuinbouw aan te leggen [A] in het gebied ten westen van Moorsele (Wevelgem), [B] ter hoogte van de Sint-Eloois-Winkelstraat in de kern van Moorsele (Wevelgem)		Vlaamse gewest Departement Landbouw en Visserij			haalbaarheids-fase	Planning eindrapport Heerlijke Heulebeek (april 2008): vooroverleg: 2009, studie: 2011-2012, verwerving gronden en uitvoering: mogelijk vanaf 2013. Scenario van één groot spaarbekken is afgevoerd en momenteel ook geen echte vraag vanuit de sector landbouw naar kleinschalige en lokale initiatieven.
13	N 115	Onderzoeken van de aanleg van een bypass voor de Heulebeek op de vroegere reservatiestrook tussen de spoorweg en de Heulebeekvallei in de open ruimte tussen Heule en Heule-Watermolen (rond Preetjesmolen) (Kortrijk)	Heulebeek	VMM-AOW			studiefase	* De actie kan gekaderd worden in het strategisch project "Regionale Groenstructuur Zuid-West-Vlaanderen / Leievallei Wervik-Waregem" dat diverse realisaties of onderzoeken tot het realiseren ervan bevat in de omgeving van de Heulebeek (deelproject H2 Heulebeek Warande en Watermolen). Uit scenariomodellering van de VMM is reeds gebleken dat een bypass zinvol is.
14		Opmaak van ruimingsplannen waterlopen 2 ^{de} , 3 ^{de} categorie en baangrachten per deelbekken, gemeente en opstellen van maai- en rijtschema's		Gemeente Provincie Dienst Milieu, Natuur en Waterbeleid				* Tijdens de bekkenbestuurvergadering van het Leiebekken van 31 maart 2009 zijn de waterschappen verzocht te bekijken wat haalbaar is om maai- en reitschema's maximaal op elkaar af te stemmen. * Er is een eerste inventarisatieronde gebeurd.

								Ontbrekende gegevens worden verder ingezameld bij het secretariaat met het oog op een volledig overzicht van het beheer.
	A5	Regelmatige inspectie en ruiming van de sifon onder de R8 op de Heulebeek in Gullegem is nodig	Gullegem, Kortrijk	VMM-AOW			doorlopend	Gebeurt in functie van de noodzaak (wellicht minder frequent gezien de slibvang er nu is).
	A82	Slibruiming op de Heulebeek (8000 m³)	Heulebeek 1 ^{ste} cat	VMM-AOW			uitgevoerd/ gepland	een aantal trajecten zijn reeds geruimd, een aantal worden nog gepland voor 2011-2012
15		Opmaken van een model dat kwantiteits- en kwaliteitsaspecten integreert en in relatie brengt aan de hand van gegevens van de Heulebeek		PIH Kortrijk			stil	

Het deelbekkenbeheerplan voor het deelbekken Heulebeek voorziet tevens in een project waarbij een integrale visie uitgewerkt wordt op de waterbergende, landschappelijke, ecologische en recreatieve ontwikkelingen langs en nabij de Passendalebeek en de bovenloopse Heulebeek te Zonnebeke, Moorslede en Ledegem. De Provincie West-Vlaanderen gaf op 22 oktober 2009 de opdracht aan het studiebureau Grontmij voor het opmaken van een ontwerp van integraal waterbeleidsplan. Het studiebureau bracht ondermeer de oevertoestand, de lozingspunten, de landschapelementen, en het grondgebruik langs de volledige waterloop in kaart. Er werd ook bijzonder aandacht gegeven aan volgende punten: overstromingsproblematiek, waterkwaliteit, ecologische kwaliteit en de recreatieve ontwikkeling.

Het project werd in de loop van 2010 toegelicht op de provinciale minaraad, de arrondissementsraad van de Boerenbond en een uitgebreide stuurgroepvergadering met de betrokken gemeenten. Er werd ook een terreinbezoek gedaan samen met de provinciale dienst Waterlopen, de landbouworganisaties en het studiebureau.

Het studiebureau rondde eind 2010 de opdracht af waarmee een goed inzicht verworven werd in de knelpunten en potenties rond de vier krachtlijnen van het deelbekkenbeheerplan Heulebeek in het afwateringsgebied van de Passendalebeek en de bovenloopse Heulebeek.

De wenselijkheid en de haalbaarheid om voorgestelde acties en maatregelen uit te voeren, in het bijzonder in de 11 geselecteerde hoog potentiële zones, zal via verder overleg afgetoetst worden.

Stroomgebiedbeheerplan

Op 8 oktober 2010 werden de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas en het bijhorende maatregelenprogramma voor Vlaanderen vastgesteld door de Vlaamse Regering³.

Het plan stelt een aantal basismaatregelen en aanvullende maatregelen voorop. Basismaatregelen zijn maatregelen uit een reeds beslist beleid (bijvoorbeeld de acties uit de bekkenbeheerplannen), aanvullende maatregelen zijn bijkomende maatregelen die door het stroomgebiedbeheerplan zelf worden naar voren geschoven. Volgende maatregelen zijn hier relevant:

- basismaatregel 6_003: waar mogelijk behoud van waterconserveringsgebieden door middel van aangepast landgebruik;
- basismaatregel 6_004: vrijwaren van de actuele en potentiële waterbergingsgebieden en conserveringscapaciteit;
- basismaatregel 6_007: realiseren van nieuwe waterbergingscapaciteit en optimaliseren van bestaande;
- aanvullende maatregel 5B_008: aanleg van bijkomende bergingsgebieden ten behoeve van de verbetering van het hydraulische regime van het oppervlaktelichaam;
- aanvullende maatregel 5B_009: aanleg van bijkomende waterconserveringsgebieden;
- aanvullende maatregel 5B_010: adaptatie klimaatwijziging;
- aanvullende maatregel 6_018: optimaliseren waterconserveringsgebieden door middel van voorwaarden voor het landgebruik;
- aanvullende maatregel 6_020: realiseren van nieuwe waterbergingscapaciteit op de onbevaarbare waterlopen van 1ste cat.

De Vlaamse overheid wil de aanvullende maatregelen gebiedsgericht inzetten in zogenaamde speerpuntgebieden. Het aandachtsgebied is gelegen in een dergelijk speerpuntgebied, namelijk het afstroomgebied van het oppervlaktewaterlichaam Heulebeek (VL05_47). Het stroomgebiedbeheerplan bepaalt dat voor dit oppervlaktewaterlichaam in 2015 een belangrijke kwaliteitsverbetering dient gerealiseerd te zijn.

3.2 Ruimtelijke ordening

A) Ruimtelijk(e) structuurplan(nen)

Het aandachtsgebied is gelegen binnen het gemeentelijke ruimtelijke structuurplan van Wevelgem, goedgekeurd op 17 augustus 2006 door de bestendige deputatie West-Vlaanderen.

Het aandachtsgebied betreft het zuidelijk deel van het woonuitbreidingsgebied 34041_2 (zie *Figuur 11*) waarover in het bindend gedeelte geen concrete uitspraak wordt gedaan. Het noordelijk deel van dit wug is reeds deels ontwikkeld en is geselecteerd om verder te ontwikkelen in het bindend gedeelte.

In het richtinggevend gedeelte van het GRS, deelgebied Moorsele, p. 145 wordt Moorsele aangeduid als woonkern waarin enkel bijkomende woningen kunnen komen om de eigen groei in Moorsele op te vangen (zie selectie binnen het PRS). Op kaart 04, p. 146 RG, staat dat enkel woonuitbreiding op korte termijn mogelijk is in de aangeduide zones nrs 1 en 2, die een aanduiding betreffen van het WUG, noordwestelijk gelegen van het aandachtsgebied, wat thematisch in het RG van het GRS ook is opgenomen als 'bijkomende woningaanbod ontwikkelen', zie p.170 en kaart 09. Het geselecteerde

³ Alle EU-lidstaten moeten in uitvoering van de Europese kaderrichtlijn Water stroomgebiedbeheerplannen maken. Vlaanderen gaat gefaseerd en gebiedsgericht tewerk. De kaderrichtlijn Water legt de lat hoog. Vlaanderen moet nog heel wat inspanningen leveren om te voldoen aan de vereiste doelstellingen. Met een goede watertoestand die de Europese stroomgebieden moeten bereiken, wordt zowel een goede waterkwaliteit bedoeld, als de verbetering van de kwaliteit van de waterbodems en de kwantitatieve toestand van oppervlakte- en grondwater, van de flora en fauna in en rond de waterlopen, ... Het oppervlakte- en grondwater in Vlaanderen staan onder druk. De oorzaken zijn gekend: de hoge bevolkingsdichtheid, de sterke verstedelijking, de hoge graad van industrialisatie, de intensieve landbouw, de historische verontreiniging in de waterbodem, de veelal beperkte ruimte voor waterlopen, de ingrepen op hun natuurlijke structuur (baggeren, rechttrekken, oeverversteving), ... Het gebruik van oppervlakte- en grondwater voor allerlei toepassingen vraagt dat ook de waterhoeveelheden nauwlettend opgevolgd worden. Bovendien zal de klimaatverandering de problemen nog doen toenemen. Meer neerslag in de winter en lange droogteperiodes onderbroken door hevige regenvalen in de zomer wijzen op het groeiend belang van voldoende overstromingsgebieden en waterbekkens

aandachtsgebied wordt dus in het richtinggevend gedeelte van het GRS opgenomen in het aaneengesloten open landbouwgebied en valt niet onder het gewenstelijk ruimtelijk beleid op vlak van wonen en voorzieningen.

Onder de maatregelen en acties (p. 200) zijn drie WUG's geselecteerd voor het deelgebied Moorsele waarvoor inrichtingstudies en/of Rup's dienen opgemaakt te worden voor de realisatie ervan, zie ook bindend gedeelte van het GRS. Deze drie WUG's zijn:

- a. Het gebied (0,8ha) ingesloten tussen de Wagenbrugstraat, Meerlaanstraat en een voetweg.
- b. Het gebied (1,0ha) ingesloten tussen de Wagenbrugstraat, Overheulestraat, Reinaertstraat en de Cantecleerstraat in functie van sociale doelgroepen.
- c. Het gebied tussen de Wittemolenstraat en de Wijk 't Vrije in de zuidwestelijke hoek van Moorsele in functie van sociale doelgroepen. Dit woonuitbreidingsgebied kan slechts gedeeltelijk gerealiseerd worden omdat het gebied te maken heeft met wateroverlast. Nader onderzoek in het kader van de inrichting van dit gebied zal moeten uitwijzen hoe dit gebied het best kan ontwikkeld worden in overeenstemming met het duurzaam waterbeheer (watertoets).

Het wug vermeld onder c. is enkel gelegen in een potentieel waterbergingsgebied dat toch reeds actuele problemen kent ivm water. In het GRS op p.147. wordt vermeld dat dit gebied problemen kent ivm riolering en afwatering (specifiek rond de Wittemolenstraat) en dat dit nader onderzocht dient te worden vooraleer dit in aanmerking kan komen voor woonuitbreiding op (middel)lange termijn (zie fasering bij woonbehoeftestudie – informatief gedeelte).

Er kan geconcludeerd worden na analyse van het GRS Wevelgem dat het aandachtsgebied binnen het onderhavige WUG niet in aanmerking komt voor ontwikkeling in de huidige planperiode.

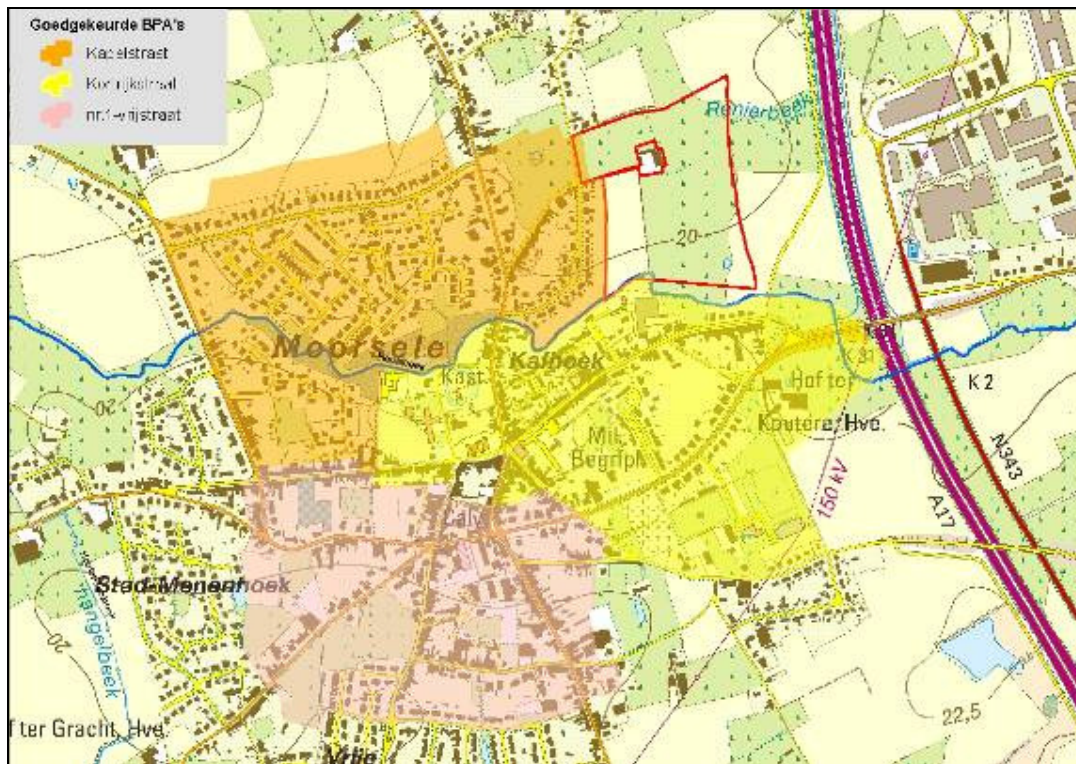
B) Andere relevante plannen van ruimtelijke ordening

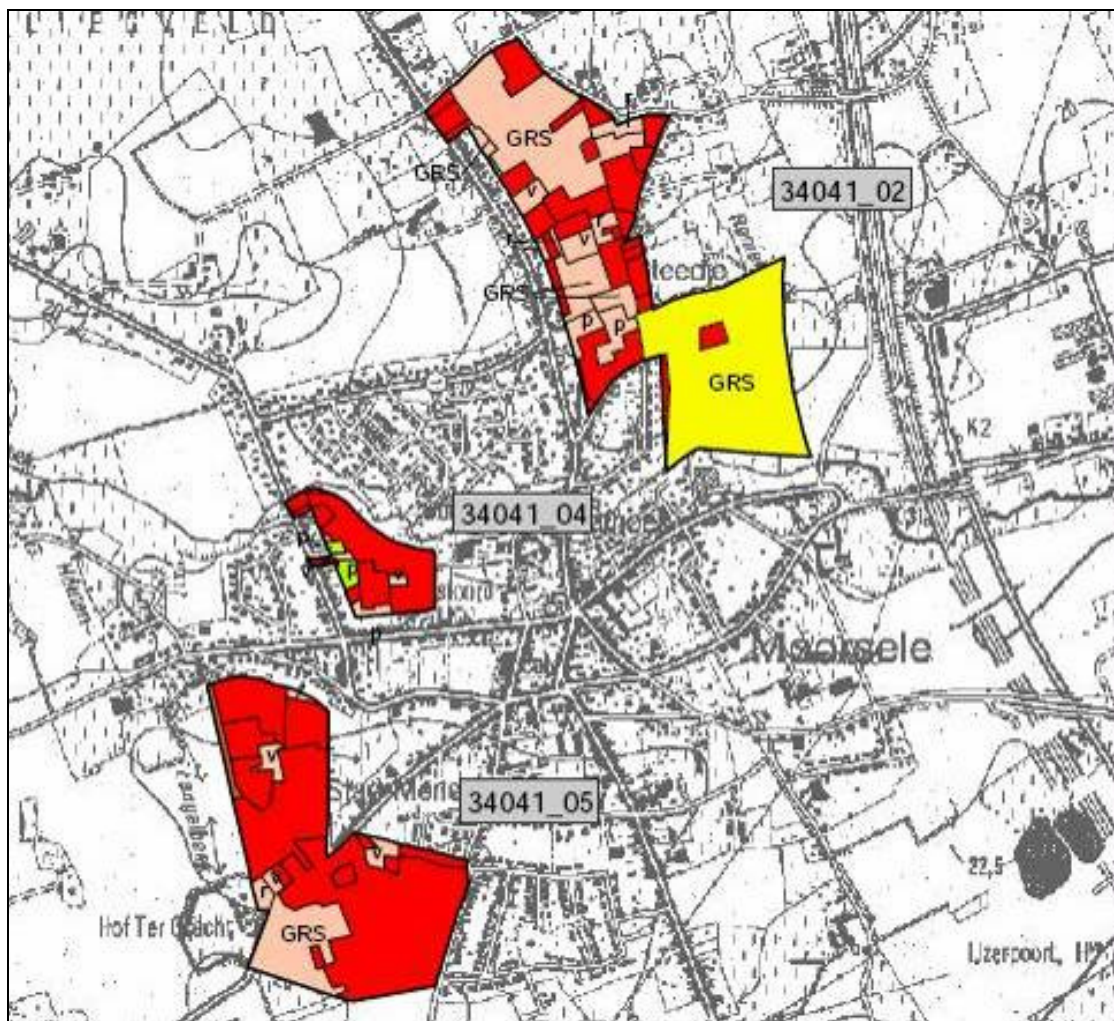
Het aandachtsgebied is gelegen in woonuitbreidingsgebied waarvan de westelijke strook is opgenomen in het BPA Kapelstraat dat goedgekeurd is op 31/07/1984. Volgens dit BPA is deze strook gelegen binnen de bouwzone W3 open bebouwing en in de bestaande toestand reeds vergund en ontwikkeld.

Het woonuitbreidingsgebied is opgenomen in de WUG atlas en ingekleurd als geen verdere uitspraak binnen het GRS (zie Figuur 11 – geel ingekleurd). In de huidige planperiode komt het WUG dat valt onder het aandachtsgebied niet in aanmerking voor ontwikkeling. Het westelijke deel van dit WUG, uitgesloten uit het aandachtsgebied, is reeds ontwikkeld en is gelegen binnen het BPA Kapelstraat.

Volgens de sectorstudie wonen is het aandachtsgebied als WUG aangeduid als te behouden als reserve voor de toekomst en niet te ontwikkelen binnen de huidige planperiode. Het zuidwestelijk deel van dit WUG is in deze sectorstudie wonen geselecteerd als niet te ontwikkelen als woongebied.

De gronden binnen het aandachtgebied zijn eigendom van een sociale huisvestingsmaatschappij "De Vlashaard". Op de koopmarkt van sociale woningen is deze bouwmaatschappij als enige actief in Wevelgem. Het aandachtgebied zou dus op korte of middellange termijn kunnen worden aangesneden.

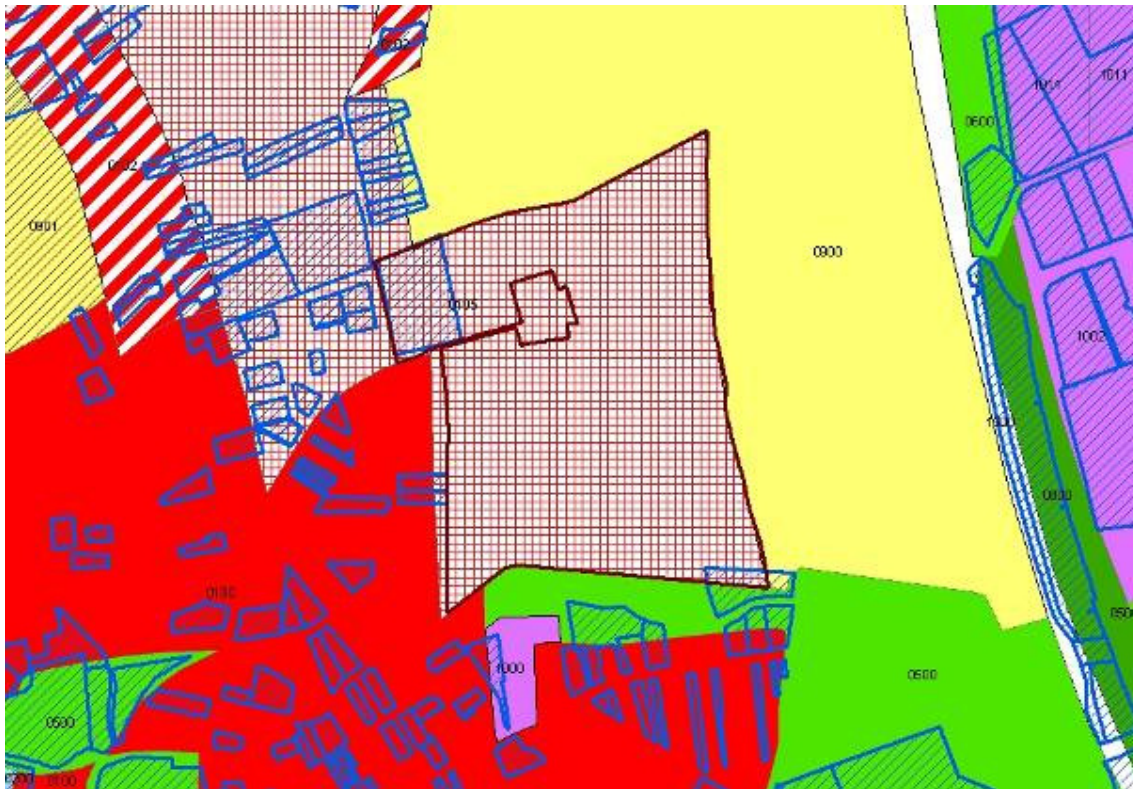
Figuur 11: de planologische situering van het aandachtsgebied: atlas van de woonuitbreidingsgebieden (WUG)

C) Vergunningstoestand

In het noordwesten en het zuidoosten zijn er stedenbouwkundige vergunningen aangevraagd. Er zijn geen verkavelingsaanvragen aangevraagd of van toepassing.

Voor het noordwestelijk deel (8.00/34041/2448) geldt een advies aan het agentschap wonen voor de bouw van 23 sociale woningen in 1998. Er is ook reeds een vergunning afgeleverd aan de sociale huisvestingsmaatschappij voor de bouw van 10 huurwoningen in 2001. Het betreft hier immers woonuitbreidingsgebied langsheen een uitgeruste weg waarlangs een sociale huisvestingsmaatschappij woningen kan voorzien. Tot op heden is er nog geen effectieve ontwikkeling zichtbaar op het terrein.

In het zuidoosten is er de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag 8.00/34041/3118. Deze aanvraag is deels gelegen in Parkgebied langsheen de Heulebeek. De aanvraag betreft enerzijds de aanleg van een collector langsheen de Heulebeek, en anderzijds de inrichting van de groenzone langs de beek en de aanleg van de fietsverbinding tussen de Ledegemstraat en OC De Brouwerij.

Figuur 12 : Situering van de vergunningstoestand binnen het aandachtsgebied: vergunningen

D) Woonplan van de gemeente

De Vlaamse Wooncode bepaalt dat de gemeenten de diverse initiatieven op mekaar moeten afstemmen, van alle actoren die zich op lokaal niveau met wonen bezig houden. De wooncode reikt het woonplan aan als beleidsinstrument voor de gemeenten. Het woonplan van de gemeente Wevelgem is uitgewerkt in een samenwerking tussen de Woonraad en de Intercommunale Leiedal. De Woonraad groepeerde als adviesraad de belangrijkste lokale woonactoren: het gemeentebestuur, het OCMW, de huisvestingsmaatschappijen, CAW, de Huurdersbond en het Welzijnsconsortium. Het woonplan is een door de gemeenteraad goedgekeurd beleidsdocument waarin de krachtlijnen en keuzes voor het lokaal woonbeleid worden aangegeven.

Het woonplan van de gemeente Wevelgem is te raadplegen via <http://www.wevelgem.be/files/wevelgem/Documenten/20081216-woonplan-wevelgem.pdf>

Volgende zaken uit het woonplan zijn relevant:

- De capaciteit aan bijkomende woongelegenheden in woonuitbreidingsgebied is zeer klein. In het proces van "Afbakening van het Regionaalstedelijk gebied Kortrijk" kreeg heel wat woonuitbreidingsgebied de bestemming woongebied. In Moorsele, buitengebied, is er nog een vrij grote reserve.
- De berekening van de woonbehoefte wordt niet als argument aangenomen om nieuwe woonuitbreidingsgebieden te ontwikkelen, wel om een differentiatie in de woontypologie door te voeren. Terreinen die in het GRS niet werden aangeduid als te ontwikkelen woonuitbreidingsgebied, kunnen pas worden gerealiseerd na actualisatie van de woonbehoeften, en indien de behoefte daartoe is aangetoond. De aansnijding van nieuwe woonuitbreidingsgebieden in Moorsele (Moo 04 en Moo 06) wordt daarom pas op middellange termijn voorzien.
- Voor het gebied Moo 6 Overheule (ontwikkelaar is de sociale huisvestingsmaatschappij) is volgens de ongeveer 5,1 ha van de 11,5 ha bebouwbaar, mits compenserende maatregelen meer wooneenheden. Een watertoets is vereist (ongeveer de helft zou dan nog bewoonbaar zijn).

E) Planschade

Inzake planschade worden de voorwaarden om in aanmerking te komen opgesomd in **art. 2.6.1.** van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening:

Art. 2.6.1. §1. De ruimtelijke uitvoeringsplannen kunnen erfdienstbaarheden van openbaar nut doen ontstaan en eigendomsbeperkingen inhouden, met inbegrip van bouwverbod.

In de gevallen, vermeld in §2 en §3, kan een bouw of verkavelingsverbod aanleiding geven tot een beperkte schadevergoeding, planschadevergoeding genaamd.

§2. Planschadevergoeding wordt toegekend wanneer, op basis van een in werking getreden ruimtelijk uitvoeringsplan, een perceel niet meer in aanmerking komt voor een vergunning om te bouwen, vermeld in artikel 4.2.1, 1°, of te verkavelen, terwijl het de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van dat definitieve plan wel in aanmerking kwam voor een vergunning om te bouwen of te verkavelen.

§3. Voor de toepassing van planschadevergoeding moet bovendien aan volgende criteria samen worden voldaan op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van het definitieve plan:

- 1° het perceel moet gelegen zijn aan een voldoende uitgeruste weg overeenkomstig artikel 4.3.5, §1;
- 2° het perceel moet stedenbouwkundig en bouwtechnisch voor bebouwing in aanmerking komen;
- 3° het perceel moet gelegen zijn binnen een bebouwbare zone zoals bepaald in een plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan;
- 4° enkel de eerste 50 meter vanaf de rooilijn komt in aanmerking voor planschade.

Het criterium, vermeld in het eerste lid, 1°, geldt evenwel niet voor de percelen waarop de bedrijfsgebouwen en de exploitantenwoning van een bestaand land of tuinbouwbedrijf gelegen zijn.

§4. Er is geen planschadevergoeding verschuldigd in de volgende gevallen:

- 1° bij verbod te bouwen of te verkavelen als gevolg van een vastgestelde en, in voorkomend geval, goedgekeurde onteigeningsbeslissing;
- 2° bij verbod een grotere oppervlakte van een perceel te bebouwen dan het ruimtelijk uitvoeringsplan toelaat, of bij een verkaveling de door het plan bepaalde bebouwingsdichtheid te overschrijden;
- 3° bij verbod de exploitatie van gevaarlijke, ongezonde en hinderlijke bedrijven voort te zetten na het verstrijken van de tijd waarvoor de milieuvergunning was verleend;
- 4° bij verbod te bouwen op een stuk grond dat de minimumafmetingen, vastgesteld in een ruimtelijk uitvoeringsplan, niet heeft;
- 5° bij verbod te bouwen of te verkavelen buiten de bebouwde kernen wegens de dwingende eisen van de verkeersveiligheid;
- 6° bij verbod een stuk grond te verkavelen waarvoor een vroeger verleende verkavelingsvergunning vervallen was op de datum van de inwerkingtreding van het ruimtelijk uitvoeringsplan of plan van aanleg dat vermeld verbod inhoudt;
- 7° voor de gebouwen of vaststaande inrichtingen, vernield door een natuurramp, als het verbod van hun wederopbouw voortvloeit uit artikel 12, §3, eerste lid van de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen;
- 8° bij weigering van een aanvraag om de functie van een gebouw te wijzigen;
- 9° wanneer de overeenkomstig artikel 2.6.2, §1, berekende waardevermindering die voor schadeloosstelling in aanmerking komt, niet meer bedraagt dan twintig ten honderd van de waarde van het goed op het ogenblik van de verwerving, geactualiseerd tot op de dag van het ontstaan van het recht op vergoeding en verhoogd met de lasten en kosten;
- 10° wanneer de schade in aanmerking komt voor een compensatie, vermeld in boek 6, titel 2 of titel 3, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid

Het signaalgebied betreft een woonuitbreidingsgebied dat enkel kan aangesneden worden als in het GRS reeds duidelijkheid is verschaft over het gemeentelijk woonbeleid dat vertaald wordt in een ruimtelijk uitvoeringsplan. Gezien het WUG niet bepaald is door een RUP of al dan niet gebouwd kan worden dient dus ook geen planschade te worden uitbetaald bij de opmaak van een nieuw RUP dat rekening houdt met het signaalgebied.

Zie ook **art.5.6.5** van de VCRO voor de inrichting van een WUG:

Art. 5.6.5. Een gemeente kan een woonuitbreidingsgebied eerst omzetten naar woongebied door middel van een ruimtelijk uitvoeringsplan of een plan van aanleg, voor zover een toelichtingsnota bij dat bestemmingsplan een beleidsvisie op het gemeentelijk woonbeleid insluit of naar een bestaande beleidsvisie in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan verwijst. Een beleidsvisie bestaat ten minste uit een prioriteitenbepaling en een fasering met betrekking

tot het ontwikkelen van de bijkomende ruimte voor woningbouw vanuit een globale visie op het wonen in de gemeente.

Het eerste lid vindt toepassing ten aanzien van planningsprocessen waarbij de voorlopige vaststelling of de voorlopige aanneming geschiedt vanaf de inwerkingtreding van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid.

Een uitzondering hierop is de ontwikkeling van woonuitbreidingsgebieden door een sociale woonorganisatie, zie hiervoor **art. 5.6.6.:**

Art. 5.6.6. §1. In woonuitbreidingsgebieden [reservegebieden voor woonwijken en woonaansnijdingsgebieden] wordt de aanvraag van een sociale woonorganisatie voor een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van woningen of een verkavelingsvergunning ingewilligd indien voldaan is aan alle hiernavolgende voorwaarden:

1° de gronden zijn niet gelegen in een overstromingsgebied, vermeld in artikel 1.1.2, 10°, a), 10) [en het project doorstaat de watertoets];

2° de gronden palen aan woongebied, al dan niet met landelijk karakter [of aan een reeds ontwikkeld deel van een woonuitbreidingsgebied];

3° de gronden worden niet belast door een bouwverbod ingevolge het decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen;

4° het aangevraagde vormt geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale habitat- of vogelbeschermingszone, of komt ondanks het sociaal karakter van de geplande activiteit niet in aanmerking voor een afwijking, vermeld in artikel 36ter, §5, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu;

5° de inrichtingsaspecten van het bouw- of verkavelingsproject zijn in overeenstemming met de stedenbouwkundige voorschriften en de goede ruimtelijk ordening.

Toetsing aan het watersysteem

3.1 Overstromingsproblematiek

3.1.1 ALGEMEEN

De vallei van de Heulebeek is van oudsher al een overstromingsgevoelig gebied en wordt regelmatig geconfronteerd met zeer hoge waterpeilen. Gezien meerdere woonkernen vlak aan de Heulebeek liggen (Ledegem, Moorsele, Dadizele, Gullegem, Heule), leiden de overstromingen regelmatig tot kritieke toestanden of wateroverlast. Problemen van wateroverlast traden op in november 1998, december 1999, december 2002, juli 2005, juli 2007 en laatst in november 2010.

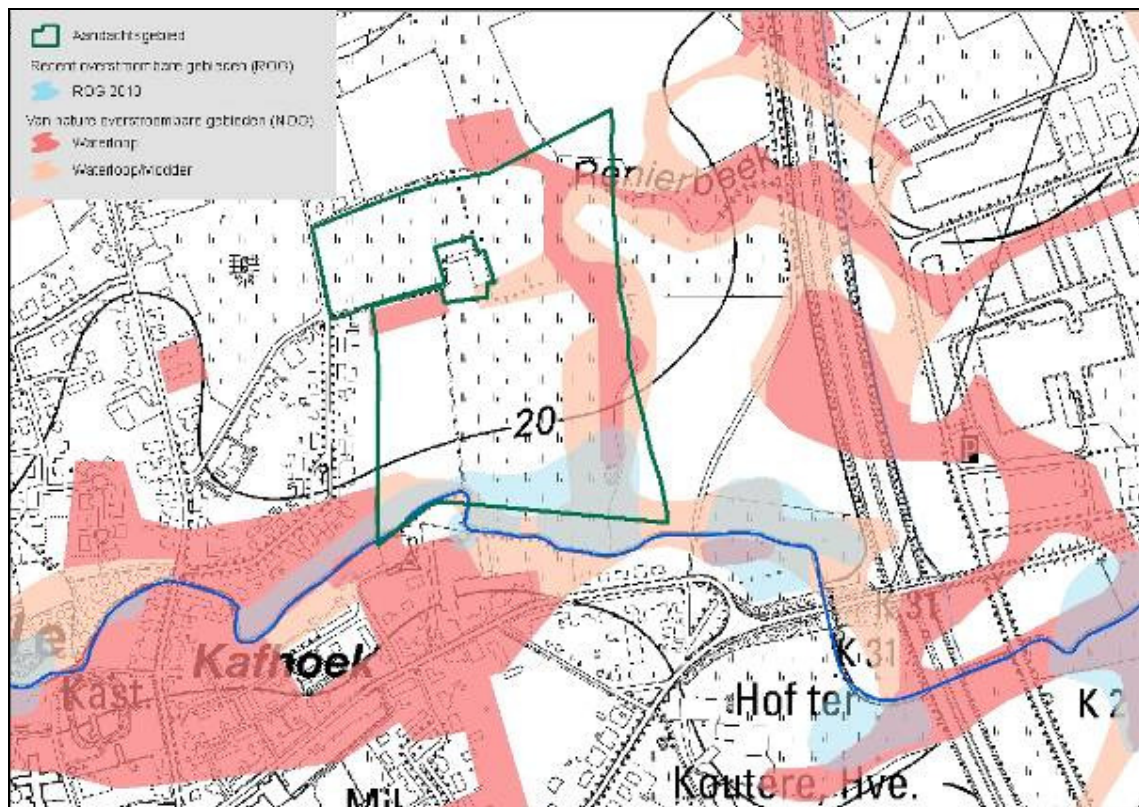
De belangrijkste oorzaken van de overstromingen zijn:

- een nijpend gebrek aan ruimte voor water(berging) en zelfs voor een normaal onderhoud van de beek;
- woningen gebouwd in de overstromingszone van de Heulebeek (veelal juist naast de beek).

Het gewijzigde landgebruik (versnelde afvoer) doet de druk op de afwaartse percelen stijgen.

3.1.2 AFGEBAKENDE NOG/ROG GEBIEDEN:

Het aandachtsgebied is deels van nature overstroombaar gebied. Dit is het winterbed van de Heulebeek en de Renierbeek en daarnaast ook het oostelijk deel. Het winterbed van de Heulebeek is recent overstroombaar gebied.

Figuur 13: situering op de ROG- en NOG-kaart

3.1.3 INVENTARISATIE WATEROVERLAST NOVEMBER 2010

Het Leiebekken is net zoals de rest van West-Vlaanderen grotendeels gespaard gebleven van de waterrellende omdat het hier iets minder regende. De grootste regenzone volgde ongeveer de lijn tussen het Leie- en scheldebekken en trok grotendeels vanuit Frankrijk over Moeskroen – Aalbeke – Rollegem – Zwevegem (gemiddeld 65 l/m²) - Avelgem naar de Vlaamse Ardennen. Daarbuiten, in regio Wevelgem bijvoorbeeld viel er maar 55 liter water per m².

De Heulebeek nam gedeeltelijk haar winterbed in en het park van Heule overstroomde maar de problemen waren minder erg dan de wateroverlast van de voorbije jaren.

3.1.4 OPPERVLAKTEWATERKWANTITEITSMODELLERING (OWKM, VMM-AOW):

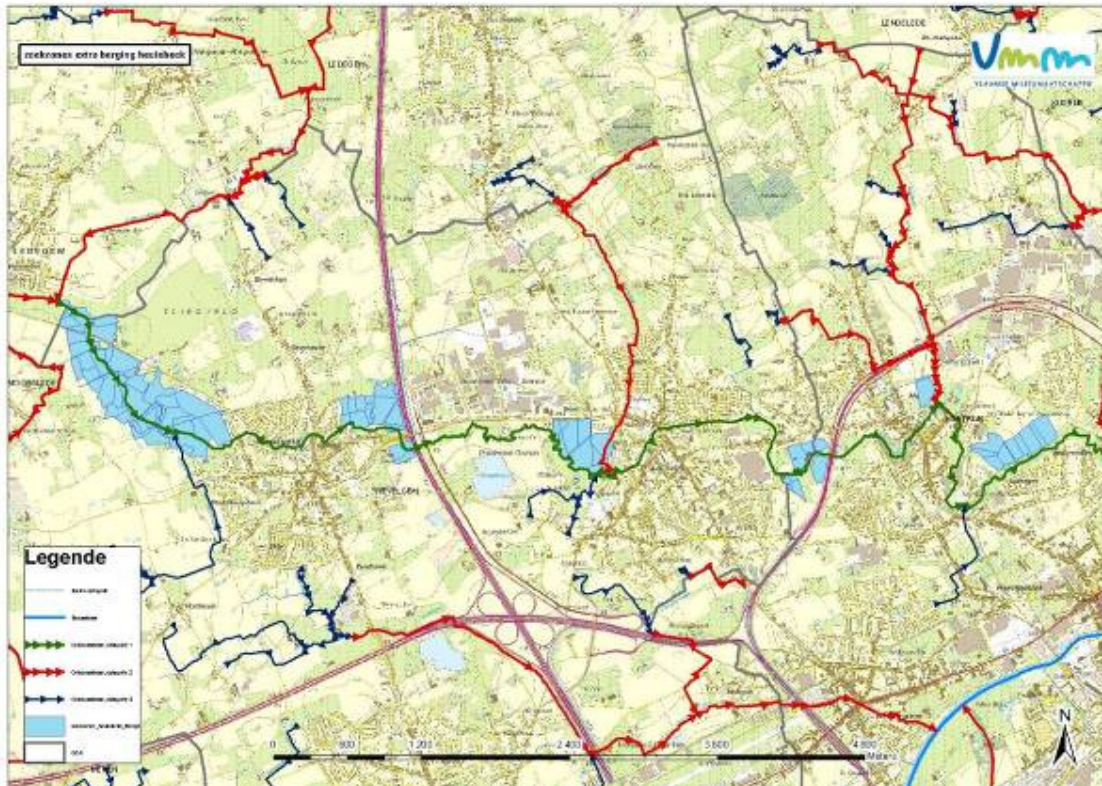
VMM ontwikkelde enkele jaren geleden een hydrodynamisch model voor de Heulebeek wat een ideaal instrument is om scenario's door te rekenen. Het actuele model strekt zich uit van Dadizele afwaarts de Ledegemstraat tot de monding in de Leie. Ook de Wulfsdambeek (2de categorie) vanaf de Rollegemkapelsestraat tot de monding in de Heulebeek zit in het model.

De modelleringsstudie van de Heulebeek werd in 2000 afgerond en nadien aan de hand van de nieuwste technieken en de verbeterde informatiebronnen werd het oppervlaktewatermodel verbeterd en geactualiseerd volgens een uniforme methodologie.

Doel is om mogelijke scenario's door te rekenen die de dorpskernen van Moorsele, Gullegem en Heule (incl. park van Heule) kunnen beschermen tegen overstromingen.

Volgens het model is er een buffercapaciteit nodig van 1.000.000 m³ opwaarts Moorsele waarvan er nu al 450.000 m³ aan water kan geborgen worden. Voor de resterende 550.000 m³ werden er zoekzones gedefinieerd op basis van de nog aanwezige openruimte en het gewestplan. Deze zullen verder onderzocht worden volgens hun potentiële berging en het rendement op kritische zones.

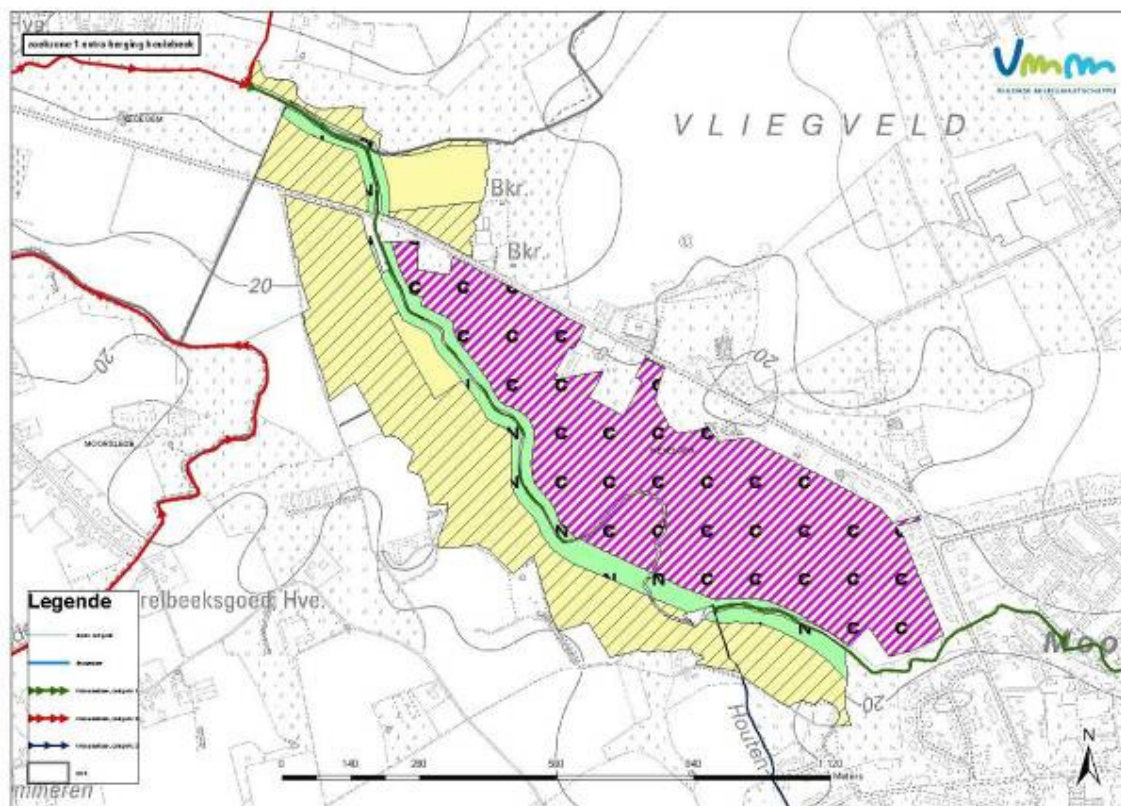
Het aandachtsgebied situeert zich binnen één van deze zoekzones.

Figuur 14: zoekzones voor extra waterberging langs de Heulebeek afwaarts Ledegem (OWKM, VMM-AOW)

In 2006 werd met het model reeds een aantal scenario's doorgerekend:

1. Effect van één groot wachtbekken opwaarts tussen Moorsele en Ledegem

Figuur 15: scenario 1 met inplanting van één groot wachtbekken te Moorsele

Conclusies van de scenario-analyse:

- De inplanting van dit groot wachtbekken tussen Ledegem en Moorsele kan een significante bijdrage leveren tot de bestrijding van de wateroverlast en is een effectieve maatregel.

In de studie zijn scenario's bestudeerd waarbij het wachtbekken werd afgegraven tot gemiddeld bodempeil van 17,6 m TAW en 18,1 m TAW. Hoe meer er kan afgegraven, hoe groter de buffer en hoe meer de maximale waterpeilen in de Heulebeek kunnen zakken. Een afgraving tot 17,6 m TAW zorgt er op sommige plaatsen voor dat het maximale waterpeil tijdens bepaalde stormen nog tot 10 centimeter kan dalen.

Het wachtbekken afgegraven tot 18,1 m TAW kan t.o.v. de bestaande toestand bij verschillende waterniveaus een extra volume aan water van ca. 450.000 m³ vasthouden. Bij een afgraving tot 17,6 m TAW is er een volumewinst mogelijk van 640.000 m³.

In de zones afwaarts het wachtbekken is de invloed het grootst. Afhankelijk tot welk niveau het wachtbekken kan afgegraven worden en afhankelijk van de overstorthoogte en –lengte kan de maximale waterlijn in Moorsele en Gullegem met ruim 30 centimeter dalen, in Heule met ruim 20 centimeter. De invloed van het wachtbekken strekt zich uit tot in het afwaartse traject van de Heulebeek, nabij de monding in de Leie.

Ook in de opwaartse zones is de invloed merkbaar, doch minder uitgesproken. Bij een afgraving tot 18,1 m TAW en afhankelijk van de overstordrempel kunnen de waterpeilen in Ledegem en Dadizele tijdens sommige stormen met ruim 10 centimeter verlaagd worden. Een verdere afgraving heeft enkel nog invloed te Ledegem waar de waterlijn nog 10 centimeter kan omlaag gehaald worden.

- De aanleg van het wachtbekken is echter zeer duur en maatschappelijk gezien niet te verantwoorden omwille van de grote impact op het landgebruik en het landschap. 65 ha grondverzet is nodig (800.000 m³ verplaatsen waarvan 700.000 m³ effectieve berging)

2. Effect van het Park Heule als buffer en met een beschermingsdijk

Het Park van Heule heeft vaak te kampen met overstromingen, zo ook in november 2010. Ten gevolge van de overstromingen blijft het park lange periode drassig en ontoegankelijk, waardoor de parkfunctie in het gedrang komt. De toevoer van minder kwalitatief water is tevens ongewenst voor de flora in het park. Voor de deelgemeente Heule zijn deze overstromingen niet gewenst. Men dient er echter rekening mee te houden dat het park als buffer fungeert tijdens overstromingen. Hierdoor worden de kritieke op- en afwaarts gelegen zones mogelijk minder belast.

In het scenario werd onderzocht in welke mate de buffer in het Park van Heule een invloed uitoefent op de waterpeilen in de Heulebeek. Waarschijnlijk zal het in kritieke situaties mogelijk moeten blijven om de bestaande buffer te behouden teneinde de omliggende problemen niet te verergeren. Daarom werd ook onderzocht in hoeverre de bestaande overstordrempel van de Heulebeek naar het park kan verhoogd worden zodanig dat het park pas bij calamiteiten kan aangesproken worden.

Conclusies van de scenario-analyse:

Het Park te Heule moet in extreme omstandigheden zijn bufferfunctie kunnen behouden. Zonder schade te berokkenen aan omwonenden kan een hogere drempel worden ingesteld waardoor het park slechts bij heel extreme gebeurtenissen kan worden aangesproken.

Een dijk zijnde inplanting van een muurtje van 50 cm in het park, kan zorgen voor een bescherming tot een overstroming met een bui T5.

3. Effect van de toeslibbing van de koker onder de R8 en opstuwing

De sifon onder de R8 bestaat uit drie kokers. Opwaarts de koker is er een rooster geplaatst om toeslibbing van de kokers zelf te vermijden. Dit rooster was vroeger in slechte staat doch werd vervangen. De huidige rooster is voorzien van een automatische roosterreiniger.

In dit scenario zal onderzocht worden wat een toeslibbing van de koker tot gevolg heeft voor de aangelanden. Concreet zal de situatie worden bekeken waarbij slechts één of twee kokers optimaal functioneren. Dit komt overeen met toeslibbingsgraad van 33% en 66%.

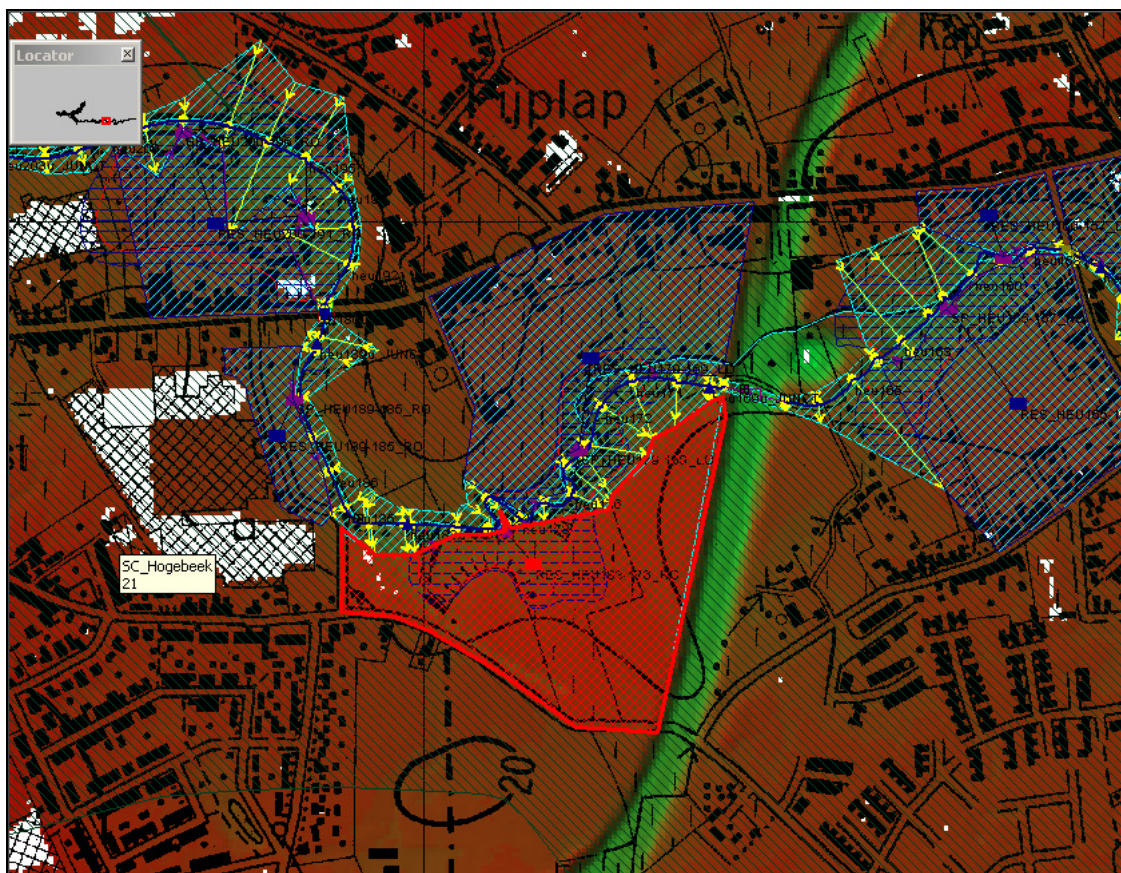
Conclusies van de scenario-analyse:

Ter conclusie kan gesteld worden dat een toeslibbing een aanzienlijk effect kan hebben op de maximale waterpeilen opwaarts de koker. Rekening houdend met het feit dat Gullegem vlakbij ligt en er in de bestaande toestand reeds enkele geïsoleerde knelpunten zijn strekt het zeker tot aanbeveling om de koker regelmatig te inspecteren en eventueel te ruimen. Ook ter hoogte van de rooster dient elke opstuwing o.w.v. aanspoelend vuil vermeden te worden. Een automatische roosterreiniging is een noodzaak.

Ondertussen werd begin 2009 een slibvang aangelegd net stroomopwaarts de sifon die in grote mate helpt om de toeslibbing van de sifon te vertragen. De zandvang zit momenteel na bijna drie jaar al behoorlijk vol waardoor een slibuiming zich opdringt.

4. Effect van een wachtbekken opwaarts de R8 te Heule

Langs de Heulebeek opwaarts en afwaarts de R8 liggen respectievelijk de dorpskernen van Gullegem en Heule. Zoals eerder aangehaald hebben enkele zones langs beide kernen regelmatig te maken met kritische waterstanden of wateroverlast. In dit scenario wordt onderzocht in welke mate de aanleg van een wachtbekken opwaarts de R8 men ongeveer een bergingscapaciteit van 70.000 m³ kan bijdragen tot de vermindering van de wateroverlast.

Figuur 16: scenario 4 met inplanting van een kleiner te wachtbekken te Heul

Conclusies van de scenario-analyse:

Het inrichten van een wachtbekken opwaarts de R8 heeft nauwelijks effect op de maximale waterpeilen: slechts zo'n 5 cm te Heule bij T50 en er is geen effect op Moorsele en Gullegem. Een dergelijk wachtbekken is wel zinvol voor minder extreme stormen doch voor deze stormen doen er zich niet echt knelpunten met betrekking tot wateroverlast voor. Men dient zich dan ook de vraag te stellen of de hoge investeringskosten (afgraving noodzakelijk) de beperkte baten waard zijn.

5. Een bypass onder de spoorweg te Heule (beperkte rechtekking)

Reeds vroeger zijn er plannen gemaakt om delen van de Heulebeek recht te trekken. Deze plannen zijn nooit uitgevoerd omdat deze tegen de principes van het integraal waterbeheer indruisen.

Men moet er zich terdege van bewust zijn dat een rechtekking een versnelling van de afvoer en dus verlaging van de waterpeilen kan teweegbrengen doch dat het probleem zich meestal verplaatst naar afwaarts. In dit scenario werd toch onderzocht wat het hydraulische effect is van een rechtekking in Heule zelf. De rechtgetrokken Heulebeek wordt schematisch weergegeven in *Figuur 17*. De rechtekking gaat onder de Warande door en vervoegt het oude traject nabij de Emiel Hullebroecklaan. Het rechtgetrokken gedeelte beslaat ongeveer 440 meter terwijl het huidige traject ongeveer 850 meter bedroeg.

Figuur 17: scenario 5 met rechtekking van de Heulebeek te Heule

Conclusies van de scenario-analyse:

Een rechtekking van de Heulebeek in Heule heeft zeer lokaal een significant effect. Door de relatief beperkt ingreep kunnen de maximale waterpeilen net afwaarts de Zeger Van Heulestraat met ca. 20 centimeter dalen, ter hoogte van de limnigraaf bedraagt de daling in maximaal waterpeil ca. 5 cm. Rekening houdend met het feit dat de afwaartse zones minder tot geen problemen ondervinden bij hoge waterpeilen kan deze rechtekking te verantwoorden zijn. Niettemin druist deze rechtekking in tegen de principes van het integraal waterbeheer, en blijft het een extra belasting, hoe klein ook, vormen voor de Leie.

In deze OWKM-studie werden de scenario's onafhankelijk van elkaar bestudeerd. Enkel de invloed van de individuele maatregelen werden begroot. Het weze duidelijk dat de verschillende gecombineerde maatregelen tot nog grotere effecten kan leiden. Indien er zou beslist worden om tot inrichting van een aantal maatregelen over te gaan zal het gecombineerde effect van deze ingrepen worden onderzocht.

3.1.5 AANLEG BUFFERBEKKEN OP DE PASSENDALEBEEK TE DADIZELE (OPWAARTS DADIPARK)

De Provincie West-Vlaanderen heeft een ontwerp klaar voor de aanleg van een wachtbekken op de Passendalebeek te Dadizele. De gemeente heeft de gronden reeds verworven en de stedenbouwkundige aanvraag zal door de provincie ingediend worden. Het bufferbekken zal voorzien worden met een waterdichte laag zodat er er geen grondwater kan onttrokken worden.

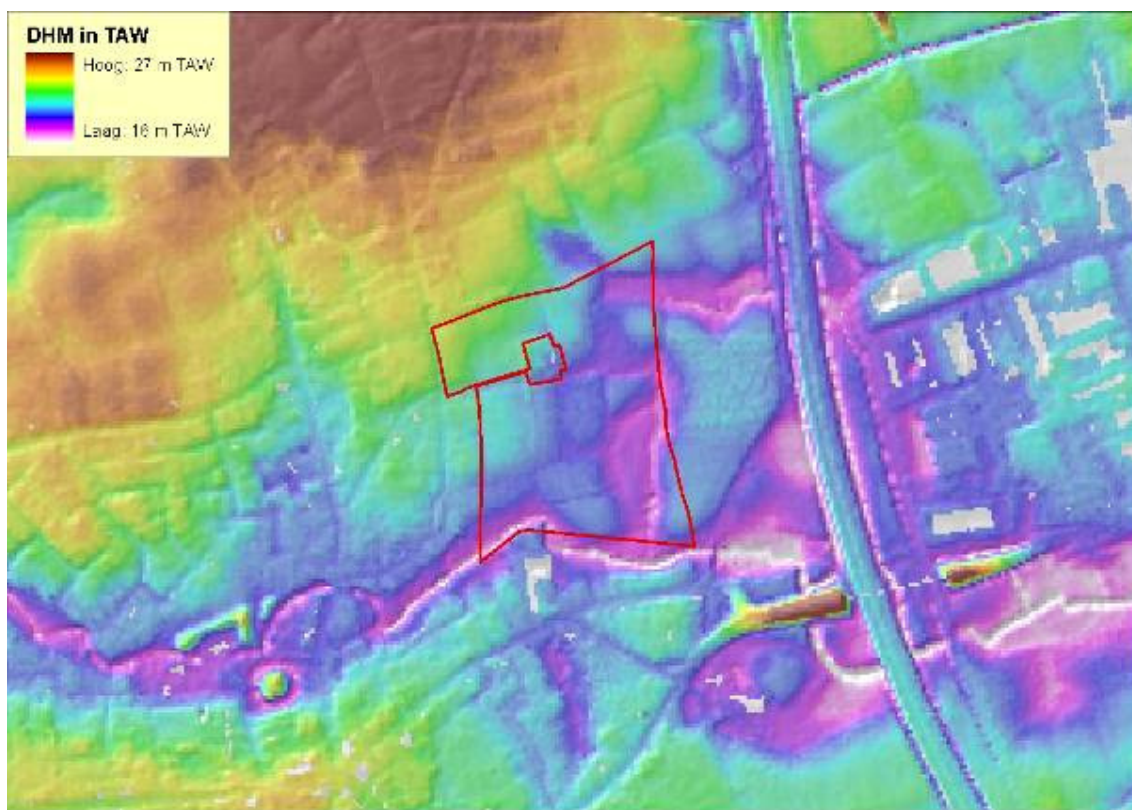
Uit de OWKM-studie blijkt dat er opwaarts Ledegem een buffercapaciteit nodig is van ruim 100.000 m³ om Dadizele te beschermen tegen een 20-jarlijkse bui en het maximale waterpeil in de woonwijk 20 à 30 cm lager te krijgen en alzo de problemen op te lossen.

Het geplande bufferbekken heeft slechts een capaciteit van 30.000 m³. Er zal dus nog bijkomende buffering moeten gezocht worden bijvoorbeeld ook binnen het stroomgebied van de bovenloopse Heulebeek.

Er werden naast de zoekzones op 1ste categorie reeds 11 potentiële zones afgebakend om water te bergen (cfr. Integraal Waterbeleidsplan Passendalebeek en bovenloopse Heulebeek, Prov. West-Vl., eindrapport 2010).

3.1.6 DIGITAAL HOOGTE MODEL (DHM):

Het aandachtsgebied situeert zich langs de Heulebeek. Wevelgem en de vallei van de Heulebeek zijn gelegen op ca. 15 à 20 m boven de zeespiegel. Ten noorden loopt een heuvelkam die de scheiding vormt met het bekken van de Mandel. Het aandachtsgebied situeert zich tussen de Renierbeek in het noorden en de Heulebeek in het zuiden. Er bevindt zich een beekdepressie aan de oostzijde die ook de scheiding vormt tussen het weiland en de akker (zie **Figuur 4**)

Figuur 18: Situering op DHM

3.1.7 WATERPEILEN

In het stroomgebied van de Heulebeek staan twee limnigrafen: één ter hoogte van de Ledegemsestraat in Moorsele (opwaarts het signaalgebied) en één ter hoogte van het Park van Heule (afwaarts). Deze limnigrafen meten waterpeilen die via een gekend verband omgezet kunnen worden naar afvoeren. Voor de limnigraaf te Moorsele zijn uurlijkse gegevens beschikbaar sinds 1985, te Heule sinds 1973.

De hoogste geregistreerde waarneming is afkomstig van de december 1999 storm. In Moorsele en Heule werd toen respectievelijk een waterpeil van 20,26 m TAW en 16,44 m TAW genoteerd. Grosso modo stemmen deze waterpeilen overeen met een herhalingsperiode van bijna 50 jaar te Moorsele en

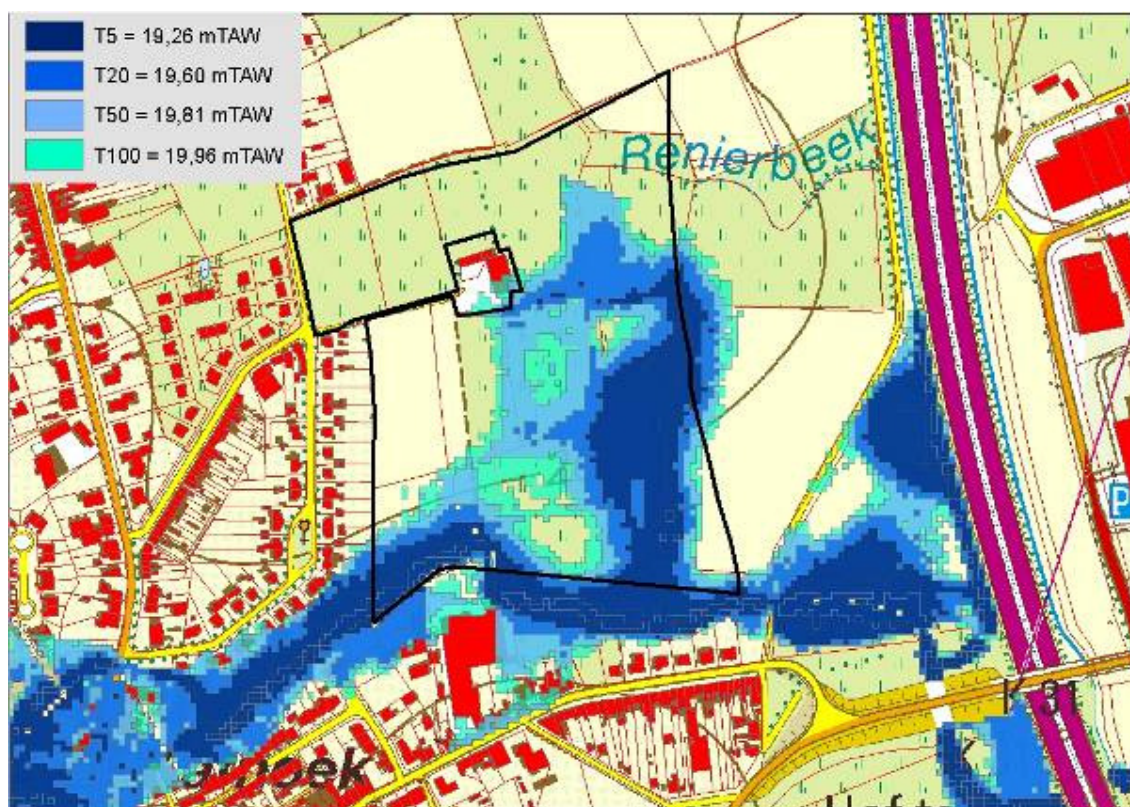
bijna 25 jaar te Heule. Ter hoogte van het signaalgebied kwam dit volgens de modellering overeen met 19,50 m TAW.

Tijdens de storm van januari 1995 werd een waterpeil van 19,91 m TAW in Moorsele geregistreerd wat overeenkomt met een herhalingsperiode van bijna 5 jaar.

Het waterpeil kwam slechts éénmalig boven de 20m TAW tijdens de storm van kerstmis 1964: in Moorsele werd 20,45m TAW gemeten (echter niet exact) en ter hoogte van het signaalgebied werd een peil van 20,07 m TAW door het model gesimuleerd.

Met het waterkwantiteitsmodel van VMM werden overstromingscontouren voor de verschillende retourperiodes gesimuleerd ter hoogte van het signaalgebied. Dit resulteert in onderstaande waterpeilen in meter TAW:

Retourperiode	Thv limnigraaf Moorsele mTAW	Thv signaalgebied mTAW
T 5	19,97	19,26
T 20	20,17	19,60
T 50	20,31	19,81
T100	20,43	19,96

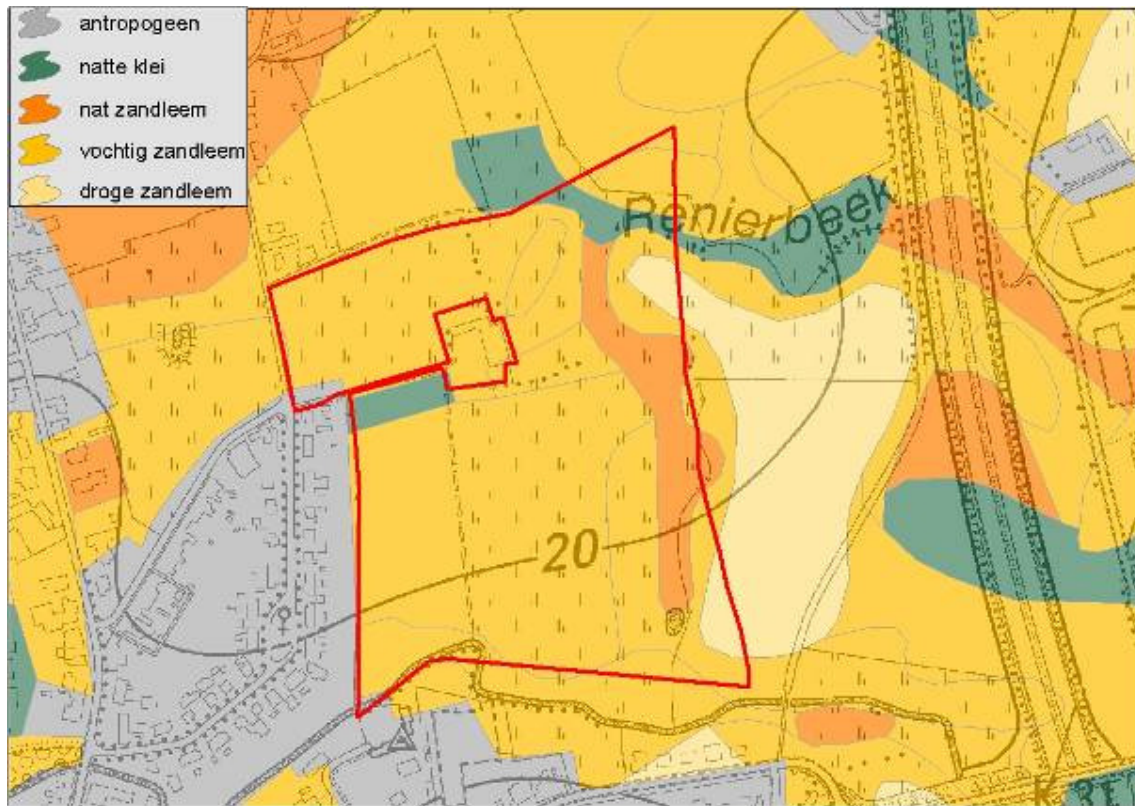
Figuur 19: overstromingscontouren voor de verschillende retourperiodes thv het aandachtsgebied (VMM, waterkwantiteitsmodellering, nov. 2011)

3.2 Verdrogingsproblematiek

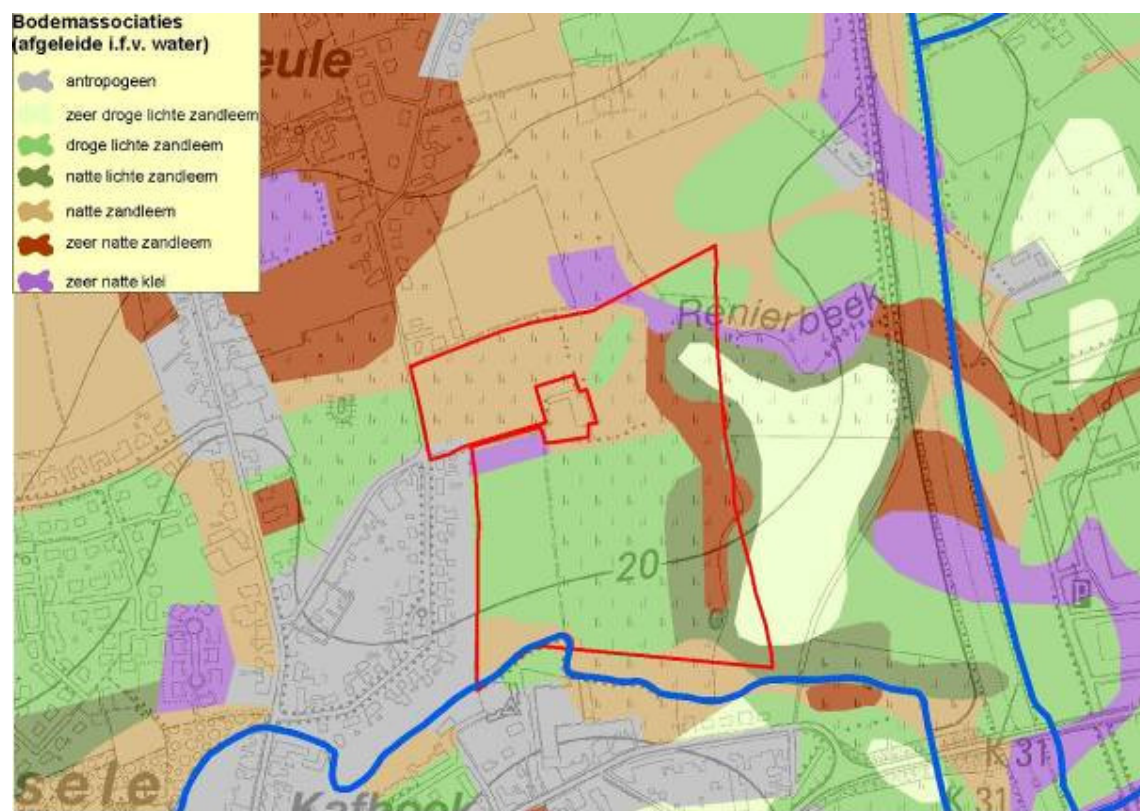
In de alluviale Leievakke en de omgeving van de Heulebeek en de zijbeken vindt men (zware) kleibodems met plaatselijk veensubstraat, maar er zijn ook meer zandgronden aanwezig zoals dit in het aandachtsgebied het geval is: meer bepaald vochtig tot natte zandleemgronden. In de vallei van de Renierbeek is natte klei aanwezig. Dit contrasteert met de droge zandleem van het naastgelegen akkerperceel.

De natte lemige zandbodem evenals de natte lichte zandbodem kennen theoretisch ondiepe tot zeer ondiepe grondwaterstanden en zijn zeer geschikt om water vast te houden (sponsfunctie = waterconserveringsgebied). Zonder bijzondere maatregelen inzake waterhuishouding zoals droogtrekkingen of drainages zijn ze niet geschikt voor bebouwing.

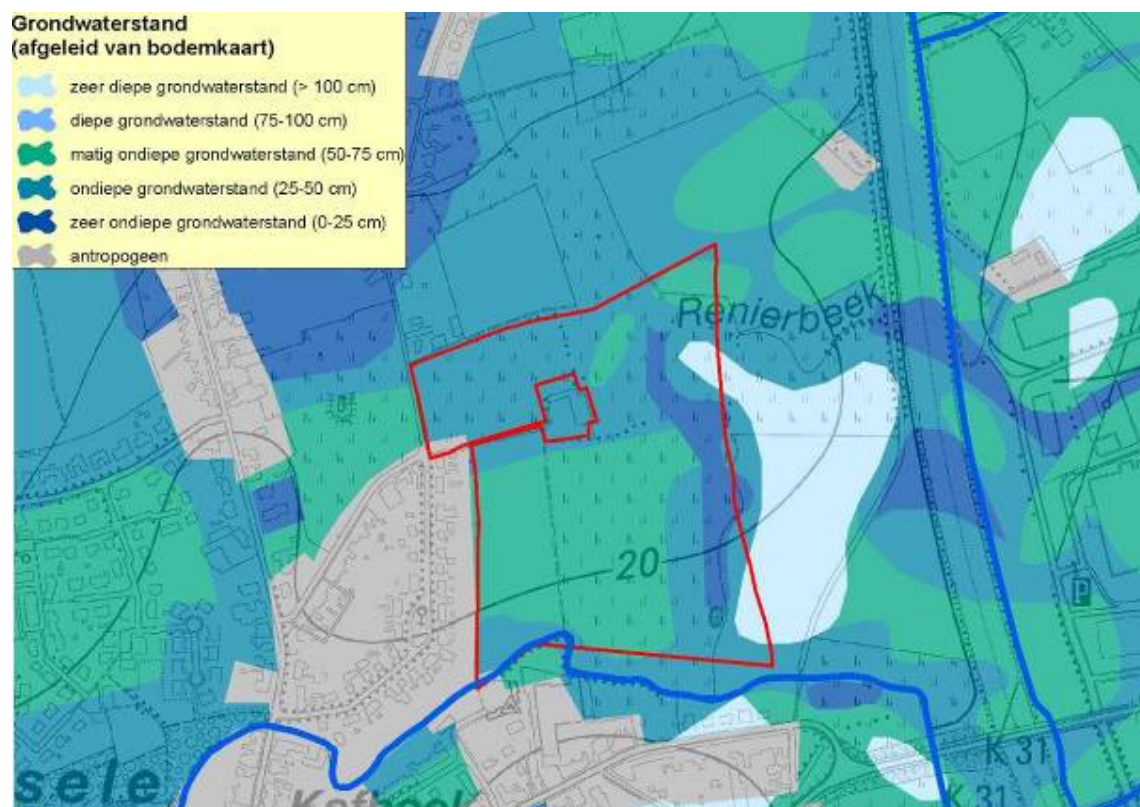
Centraal in het aandachtsgebied bevinden zich iets drogere lichtere zandleembodems met een matig ondiepe grondwaterstand.

Figuur 20: situering op de kaart bodemkaart

Figuur 21: situering op de kaart bodemassociatie (op basis van textuur en vochttrap)

Figuur 22: situering op de kaart grondwaterstand

4 Conclusies vanuit het watersysteem

Het aandachtsgebied speelt omwille van de lage ligging in de vallei van de Heulebeek, een belangrijke rol, zowel op het vlak van waterberging als op het vlak van waterconservering. Het gebied kan een belangrijke meerwaarde leveren voor de opvang van regenwater afkomstig van verharde oppervlakken van de nabijgelegen straten en woningen.

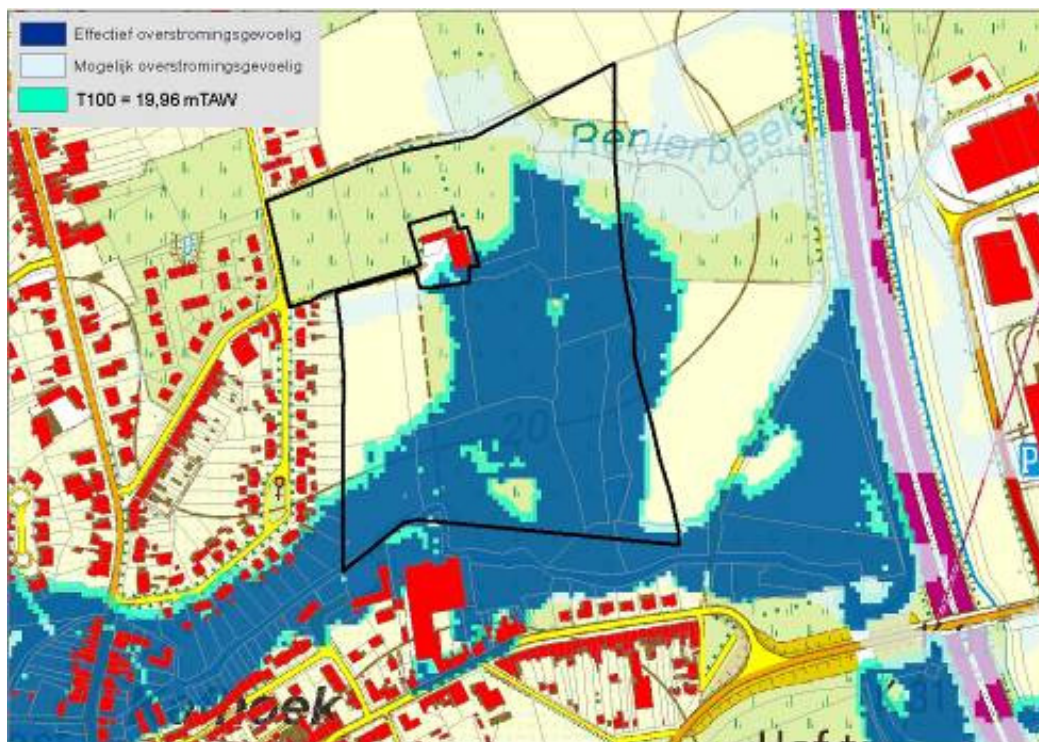
In het richtinggevend gedeelte van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van Wevelgem valt het geselecteerde aandachtsgebied binnen het aaneengesloten open landbouwgebied. Het woonuitbreidingsgebied aansnijden valt niet onder het gewenste ruimtelijk beleid op vlak van wonen en voorzieningen.

Het is dus zeer wenselijk om het gebied (al dan niet gedeeltelijk) te herbestemmen tot een functie meer compatibel met de waterhuishouding. De natte alluviale bodems zijn niet optimaal geschikt voor woningbouw. Het zuidelijk en oostelijk deel van het aandachtsgebied biedt mogelijkheden voor de noodzakelijke waterberging vanuit de Heulebeekvallei.

5 Ontwikkelingsperspectieven

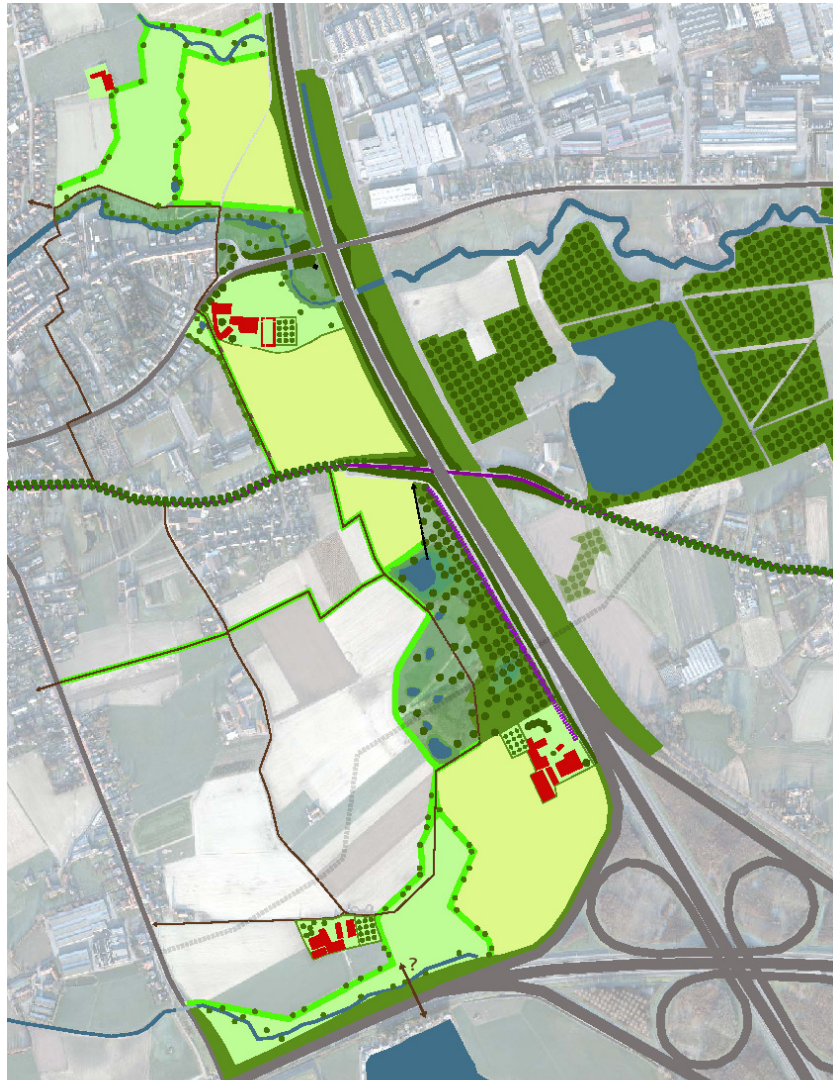
Vanuit deze conclusies wordt voorgesteld het signaalgebied deels, zijnde de lager gelegen weilanden, te herbestemmen als groenzone via de opmaak van een RUP.

Alle betrokken partijen zijn het eens om het gebied maximaal vrijwaren van bebouwing en om het waterpeil voor een retourperiode van een 100-jarlijkse bui T100 (19,96 mTAW ter hoogte van het aandachtsgebied) te hanteren. Dit is ook waarop de mogelijke overstroombare gebieden gebaseerd zijn (MOG kaart). Dit betekent ongeveer drie vierden van het gebied vrijwaren voor bebouwing (zie Figuur 23).

Figuur 23: overstromingscontour voor een retourperiode van 100 jaar thv het aandachtsgebied + de watertoetskaart (VMM, waterkwantiteitsmodellering, nov. 2011)

Leiedal heeft een ontwerp van landschapsplan klaar welke de input zal zijn voor het RUP “Groene Slinger”. Er werd een visiegebied afgebakend waarbinnen een ruimtelijke visie op het landschap wordt ontwikkeld vanuit de filosofie om dit niet verder te bebouwen **Figuur 24**).

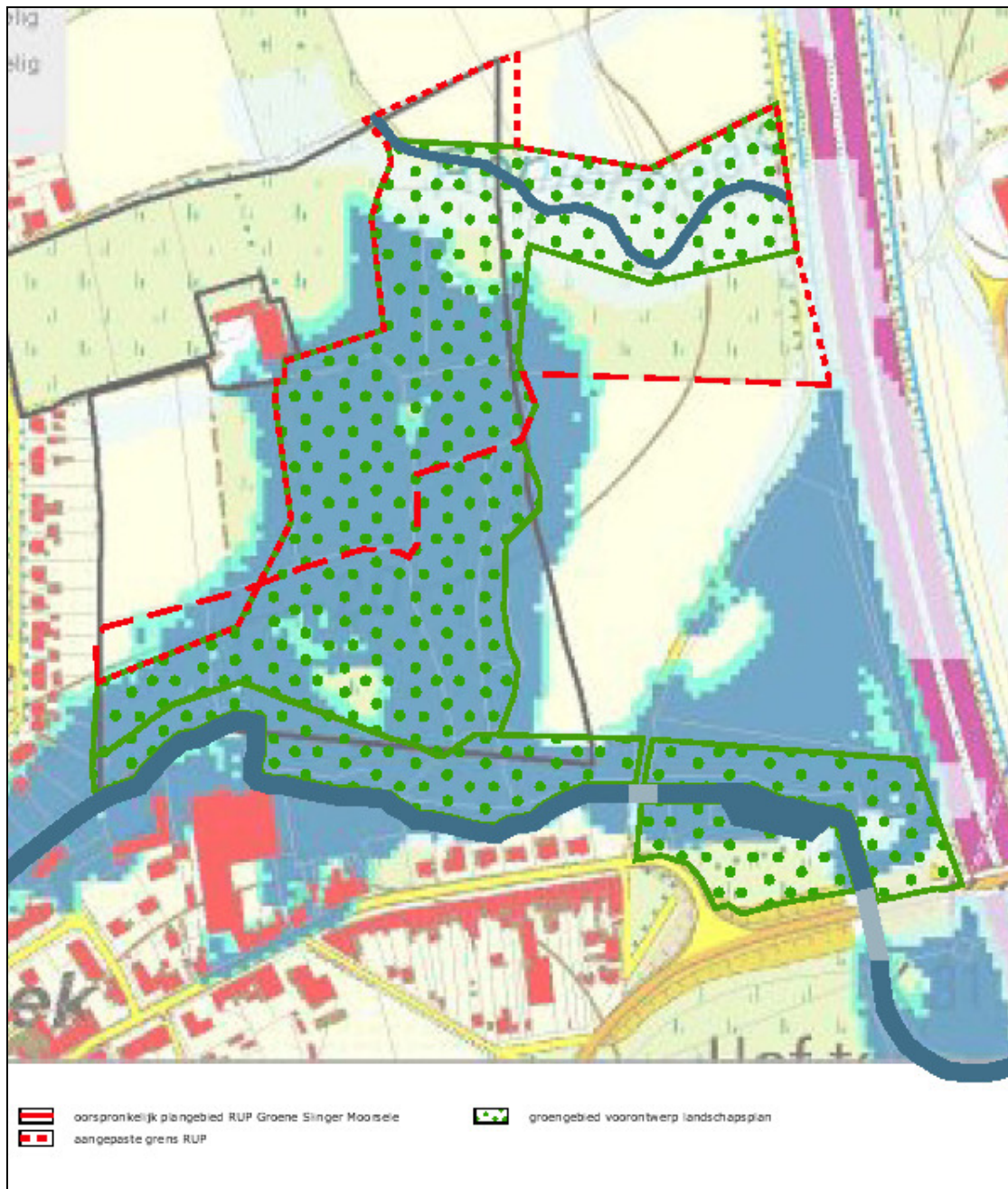
Figuur 24: ontwerp landschapsplan (donkergroene zone: groengebied + natuurontwikkeling, lichtgroene zone: natte weiden, extensief landbouwbeheer of groenzone, gele zone: landbouw) (Leiedal, december 2011)

Via het RUP Groene Slinger kan een deel van het signaalgebied herbestemd worden.

Planschade is niet van toepassing omdat er geen uitgeruste weg ligt binnen het gebied en het een woonuitbreidingsgebied betreft.

Voor de te herbestemmen zone wordt voorgesteld de perceelsrand zo veel mogelijk te volgen. Dit maakt dat het gebied iets kleiner wordt, maar dat wordt gecompenseerd door afgravingen (zones die ietwat hoger liggen in het signaalgebied). Het gebied langs de Renierbeek wordt best ook meegenomen (uiterst rechtse hoek van het signaalgebied).

Het voorgestelde te herbestemmen gebied wordt afgebakend in onderstaande figuur (groene zone + rode, dunne stippellijn).

Figuur 25: voorstel voor het her te bestemmen gebied binnen RUP Groene Slinger